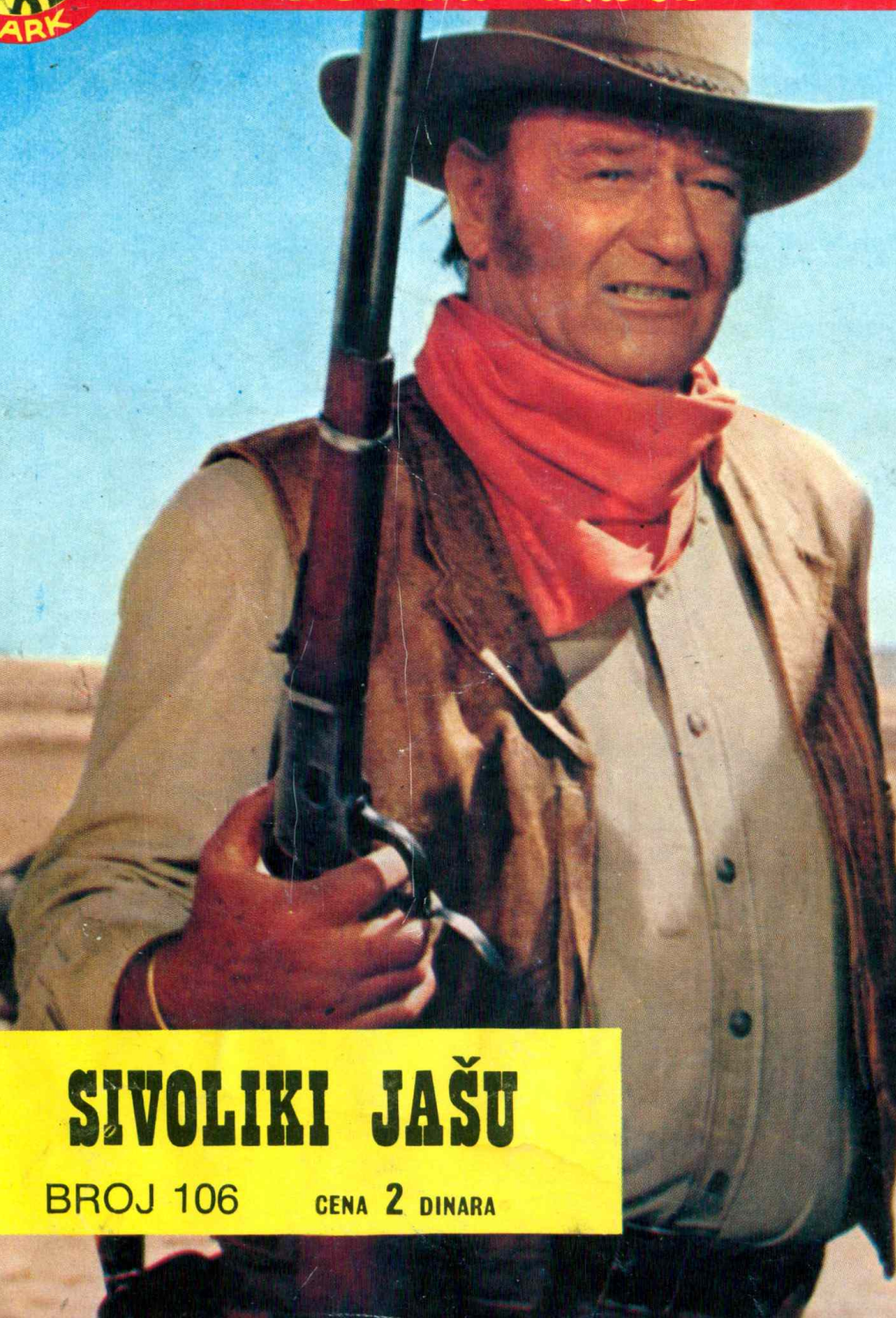

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

SIVOLIKI JAŠU

BROJ 106

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKE FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4 / I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL” I „ARETTA” POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

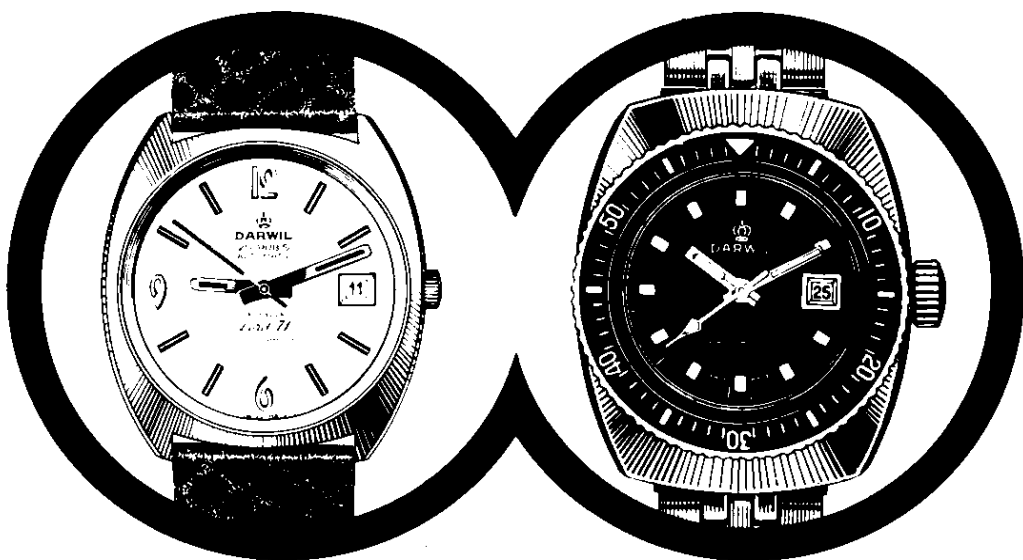
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

SA UGRADENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

CASOVNIKE „DARWIL” I „ARETTA” MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

**SIVOLIKI
JAŠU**

Naslov originala:

William Mark — AM ROTEN SEE

Copyright by Martin Kelter Verlag 1971.

SIVOLIKI JAŠU

Jahali su prema istoku. Od Lordsburga pa sve do Puenalasa u Meksiku pružao se veliki planinski lanac koji kao da je obrazovao pravu liniju i predstavljao zid između južnog dela i severnog dela oblasti. U tim planinskim lancima nalazilo se Crveno jezero. Vajat Erp je poznavao put, mada ne naročito dobro, jer je samo jednom bio u ovom kraju. U kasno veče ugledali su u daljini, na jednoj prostranoj visoravni, svetlosti grada. Dva ćutljiva jahača krenula su u pravcu dalekog naselja. Bio je to grad srednje veličine, u kome je, uprkos kasnih večernjih sati, još uvek bilo prilično živo.

Vajat Erp i Dok Holidej su odlučili da noć provedu u gradu. Neda-leko od saluna primetili su natpis hotela. Vajat je sjahao i dobacio svom saputniku uzde. Kada je ušao u nisko predvorje ugledao je na recepciji mladog čoveka sa ljubaznim osmehom na licu.

— Potrebne su mi dve sobe — rekao je maršal.

— U redu, mister. Tri dolara po sobi.

— Hvala, onda mi sobe nisu potrebne.

Hteo je već da krene kada mladić doviknu:

— Sačekajte mister! Mi, naravno, imamo i skromnije sobe.

Maršal je samo okrenuo glavu.

— Koliko one staju?

— Dva dolara.

— Ne, za mene su to još uvek suviše luksuzne sobe.

— Pa ovaj, ako hoćete možete i...

— Ako mi sada budete rekli da ću za jedan dolar moći da spavam u kokošinju...

— Ne, ne! Mi imamo dve male zgodne sobe. Gledaju u dvorište, a staju samo po dolar.

Maršal je iznajmio te dve sobe.

Pošto su smestili konje u štalu, dva prijatelja iz Dodž Sitijsa su se uputila u trpezariju da večeraju.

Pošto niko nije od njih tražio da se upiše u knjigu gostiju, odmah posle večere su otišli u svoje sobe.

Dok Holidej je proveo kratko vreme u svojoj sobi, a onda primetio da nema šibice. Krenuo je da ih kupi. Išao je hodnikom prema stepenicama i iznenada stao. Primetio je kraj recepcijskog pulta jednog čoveka, čije ga je prisustvo ovde veoma iznenadilo. Bio je to Teksašanin Kalagan, onaj isti čovek, koji je maršala nagovarao da se zaposli u petrolejskoj kompaniji Saletao je Vajata u Nogalesu, a i kasnije u Čirakuu. Holidejev pogled se zaustavio na Kalaganovoj levoj ruci, zapravo na srednjem prstu. Kalagan je nosio neobičan prsten. Iako sa tog rastojanja nije mogao da vidi šta je na prstenu ugravirano, unapred je znao.

Stajao je tako nekoliko trenutaka i čuo kako mladić kaže „šest” pružajući Teksašaninu ključ. Prema tome, Kalagan je iznajmio sobu broj šest. Holidej se vratio u svoju sobu, odustavši od kupovine šibica. Pošto je primetio da ispod maršalovih vrata ne dopire svetlost nije hteo da ga uznemirava.

Znači, Kalagan ih je sledio. To mora da je član bande ljudi sa vešalima. Nosio je zlatan prsten, znak raspoznavanja sivolikih.

Kockar podiže levu ruku i zagleda se u dlan. Posmatrao je urezani trogao. Do tog prstena je došao prilikom jedne borbe u Čirakuu. Prsten je oduzeo vlasniku saluna Šekeru. Taj Šeker je najverovatnije bio član bande. Tek u tom gradu dva prijatelja iz Dodž Sitiija uspela su da posle velikih napora i peripetija utvrde da je to prstenje znak raspoznavanja nekih članova bande.

Činjenica da je Kalagan nosio ta-

kav zlatan prsten, ukazivala je na to da je najverovatnije veoma važan član bande, ako ne i vođa. U Čirakuu se pojavio iznenada i ubrzo zatim nestao.

Čuveni poglavica Apača Kočiz upozorio je maršala da se „pacovi” okupljaju na Crvenom jezeru. Budući da je maršal do sada već više puta saznao od Indijanca koriste stvari, odlučio je da odmah sa Doktorom Holidejem krene na Crveno jezero.

Vajat Erp bi sasvim sigurno u Čirakuu tragao za tobožnjim bušačem nafte iz Teksasa, da mu Kočiz nije pomenuo Crveno jezero. Evo, Kalagan se sada i ovde pojavio. Pitanje je samo da li je to bila slučajnost, ili ih je sledio. Razmišljajući dalje o tome, kockar je zaključio da ih Kalagan nije sledio, nego da je iz nekih svojih razloga došao ovamo. Da im je sve vreme bio za petama sigurno bi ga do sada već primetili.

Kalagan je najverovatnije nestao iz Čirakua i krenuo nekim drugim putem, tako da je tek sada stigao ovamo. Holideju je bilo jasno da se uputio na Crveno jezero.

Iz razmišljanja ga je trgao iznenadni šum na vratima. Pošto je stajao na prozoru i posmatrao dvorište, naglo se okrenuo prema vratima sa uperenim revolverom.

Neko je spolja veoma pažljivo i polako pokušavao da pritisne kvaku. Činilo se da neko nožem pokušava da nasilno otvori bravu.

Kockar munjevito ispruži levu ruku, naglo otvori vrata i svom žestinom udari teškom metalnom cevi provalnika po glavi. Bio je to visok krupan čovek. Ležao je onesvešćen na pragu sobe. Holidej ga je okrenuo na leđa i oduzeo mu oružje. Slu-

čajno ga je dodirnuo po levoj ruci i primetio prsten. Bez razmišljanja ga je skinuo. Odmah zatim vezao je svog onesvešćenog zarobljenika i izvukao ga u hodnik.

— Hej, krčmaru — viknuo je. — Ja sam napadnut!

U sledećem trenutku su već dva čoveka trčala uz stepenice noseći fenjere. Jedan od njih je poneo i pušku.

— Evo, ovaj momak je provalio u moju sobu. Vidite, pokušao je da nožem otvori bravu. Srećom bio sam budan i savladao sam ga.

— Treba zvaći šerifa — rekao je konjušar i dokopao Kalagana za ramena. Vukao ga je prema stepeništu. Provalnik je, naime, bio tobožnji bušač nafte iz Teksasa, Kalagan.

Na vratima sobe pojavio se maršal. Izmenjao je pogled sa kockarem, a onda se vratio u svoju sobu.

Dok Holidej je krenuo sa konjušarem i vlasnikom hotela u šerifsku kancelariju.

Zatekli su starog Grifita u postelji. Obukao se na brzinu i otvorio vrata. Kada je video da vuku onesvešćenog i vezanog čoveka, promrsio je mrzovoljno:

— Hajde, odvuците ga u ćeliju! Sutra ujutru će ga pogledati.

— Ne, nipošto sutra ujutru — negodovao je Holidej. — Sada odmah to morate učiniti šerife. Ovaj čovek je pokušao da provali u moju sobu. On je član bande ljudi sa vešalima.

— Šta? — Sedokosi šerif je razrogačio oči i iznenađeno posmatrao kockara. — Član bande sivolikih? Otkud vam ta pomisao?

— Znam sigurno — uzvratio je Holidej. — On je u Nogalesu i Čiraku pokušao da odvrati maršala sa traga bande.

— Maršala Vajata Erpa? — Šerifu samo što nisu oči ispali iz glave. — Odakle sada to znate?

Kalagan je u međuvremenu došao svesti i umešao se.

— On to sigurno zna, jer je Dok Holidej.

— Dok Holidej? — Šerif prosto klonu u stolicu. — Mister Dok Holidej?

— Kao što ste čuli. Zatvorite ovog čoveka i pazite na njega. On pripada sivolikima. Vajat Erp će lično doći ujutru da ga sasluša.

— Zar je maršal u gradu?

— Da, preko je u hotelu.

Kalagan je stavljen iza brave, a Dok Holidej se vratio u hotel. Ugleđao je maršala na vratima svoje sobe.

— Kalagan?

Holidej potvrdno klimnu glavom.

— Da Kalagan.

— Znači da nas je taj lupež pratio?

— Nije isključeno. U svakom slučaju, pokušao je nepozvan da uđe kod mene u sobu. Nije imao sreće.

— Vi ste ga odveli šerifu?

— Da. Trebalo bi da sutra ujutru pre nego što nastavimo put svratite tamo, kako bi šerif malo bolje pazio na tog momka.

— Možda bi bilo bolje da smo ga pratili. Tako bismo saznali više. Svi su izgledi da je krenuo gore u planine.

— Sasvim sigurno. I ja sam u to posumnjao. Međutim, on se upustio u dosta smelu avanturu sa posetom mojoj sobi, što ga je prilično stajalo.

— Kako to mislite?

Holidej skide sa prsta prsten i pruži ga maršalu.

— Ako budemo imali sreće, vi bi-

ste, maršale, mogli na tom skupu da budete velika ličnost.

Vajat je ćutke posmatrao prsten i noktom prešao preko urezanog trougla.

— To vam je, Dok, veoma smela i fantastična ideja.

*
**

Razbojnik Kalagan je sedeo na tronošcu i ispod spuštenih kapaka posmatrao šerifa kako sedi za pisanim stolom i piše izveštaj. Grozničavo je razmišljao, a onda iznenada ustao i odlučno prišao rešetkama.

— Hej šerife! — uzviknuo je gotovo zapovedničkim glasom. — Treba da govorim sa vama!

Čuvar zakona se pretvarao da ga ne čuje.

— Rekao sam da imam sa vama da govorim!

Šerif Grifit ni ovog puta nije reagovao.

— U redu, mister, ali ja vam tvrdim da ćete me upoznati. Moje je ime Kalagan.

— Da, to sam već čuo — uzvрати šerif. — Holidej mi je rekao kako se zovete.

— Nemojte se preterano razmetati maršalom i Holidejem. Mi smo jači.

Tek sada šerif podiže pogled i iznenađeno ga uperi na razbojnika.

Šta se taj čovek drznuo da kaže!? Mora da se ti razbojnici osećaju izvanredno jaki.

— Vi ćete nas upoznati, šerife! Znam da će to biti poslednje poznanstvo koje ćete učiniti na ovom svetu.

Celo starog čuvara zakona bilo je sada orošeno sitnim kapljicama znoja.

— Šta hoćete time da kažete?

— Ako mislite da se možete odupreti oluji, u zabludi ste. Nećete biti prvi šerif koga je naša snaga uništila.

Grifit je ustao od stola i drhteći od gneva prišao rešetkama. Nije baš delovao autoritativno, stojeći tako ispred ćelije, debeo, tankih nogu, u ispranim pantalonama i zelenoj košulji sa zapuštenom bradom.

— Šta ste to rekli, Kalagane?

— Rekao sam vam da ćete se veoma iznenaditi. Sredićemo stvar sa vama po kratkom postupku.

Šerif to nije otrpeo, provukao je ruku kroz rešetku i opalio razbojniku šamar.

Kalagan izmače dva koraka unazad i prosikta:

— To ćeš posebno iskiјati, đubre! Ja ću te sam svojom rukom udesiti, budi uveren! Ti nemaš pojma šta se ovde dešava, bedni crve! Zar veruješ da dvojica ljudi mogu da zaustave nas? Mi grabimo napred i ništa nas ne može zadržati.

— Mi, — promuća šerif.

— Da, mi. Organizacija. To je najveća organizacija koja je ikada u ovoj zemlji postojala. Vodi je jedan veoma sposoban čovek koji uništava sve što mu se ispreči na putu.

Šerif je nesvesno uzmicao, začuđeno posmatrajući zatvorenika. Kalagan je nastavio razmetljivo:

— Ti ćeš me, momče, odmah pustiti odavde, ako ti je još uopšte stalo do tvog bednog života.

Šerif međutim odlučno odmahnu glavom.

— Ne, ne, ja te neću pustiti napoјlje, razbojnice. Ostaćeš tu gde si, čak i da vas ima sto hiljada. Ja sam na maršalovoj strani, na strani zakona.

Izraz Kalaganovog lica nije više

bio tako samouveren kao do sada. Obuzeo ga je strah. Šta će biti ako ga ovaj Grifit ne pusti? Šta će se onda dogoditi? Krenuće istim putem kojim su otišli već neki njegovi prijatelji, koje je Vajat Erp i Dok Holidej uhvatio. Mnogi su se već nalazili u čuvenoj robijašnici Fort Vort.

On nipošto nije hteo tim putem. No svi su izgledi da ovaj ostareli, uporni šerif neće hteti da ga pusti. Zbog toga je počeo drugu igru.

— Slušaj me, Grifite, daću ti jedan predlog. Ako me pustiš, isplatiće ti se. Daću ti tri stotine.

Šerif je samo ćuteći odmahivao glavom.

— Bedna svinjo — vikao je razbojnik. — Daću ti šest stotina. To će ti sigurno biti dovoljno.

— Ne, Kalagane. Ne možeš me potkupiti ni sa tri hiljade!

— Šta? — Razbojnik je ceptao od gneva. — Jesi li poludeo, čoveče? Koliko ovde zarađuješ? Sigurno ne više od šezdeset ili sedamdeset dolara mesečno. I za tu sumu hoćeš da dozvoliš da te ubijemo? A kunem se da će te moji momci srediti.

— Ne razmeći se, Kalagane!

— Umukni, ti si već mrtav čovek, šerife!

Grifit se samo okrenuo i uputio u svoju sobu.

Sve Kalaganove nade raspršile su se kao mehur od sapunice. Stajao je uz rešetke, grčevito ih stežući i napregnuto gledao u pravcu kancelarije. Iznenada je spustio levu ruku, a onda grozničavo počeo da je opipava drugom, tražeći prsten.

Nestao je!

— Prokletstvo! — uzviknu razbojnik. Vratio se prema postelji, opipavao je, a onda počeo da pretražuje pod.

Uzalud!

Izgleda da je izgubio prsten. Ali gde? Još jutros ga je imao, a i danas u podne. Gde je mogao da ga izgubi? Verovatno mu je spao sa ruke dok su ga vukli ovamo.

Grom i pakao, šta ako ga je maršal našao?!

Kada je zora počela da rudi, šerif Grifit je ustao, umio se u dvorištu i ušao u kancelariju, zapalio lampu, a odmah zatim i malu peć. Širio se prijatan miris tople kafe. Grifit nali jedo lonče i pođe prema ćeliji.

Kalagan se približio rešetkama.

— Jesi li razmislio? — oprezno ga je pitao zatvorenik.

— Da — uzvratila šerif. — Razmislio sam. Smislio sam ono što i sinoć. Stojim na strani zakona, na strani Vajata Erpa.

Kalagan je besno dograbio lonče i sasuo šerifu sadržinu u lice.

Grifit nije ni trepnuo. Mrka tekućina slivala mu se niz lice i natapalala izbledelu, zelenu košulju.

— Ni time nećeš ništa izmeniti, razbojniče.

Okrenuo se i vratio za svoj писаći sto.

Na tremu su se čuli koraci, a zatim kucanje na vrata. Čovek, koji je stajao na njima, gotovo je potpuno zaklonio vidik prema ulici. Bio je veoma visok, preplanulog lica i tamno-plavih očiju.

Grifit je ustao i rekao tiho:

— Vajat Erp?

Maršal potvrdi.

— Da, a vi ste šerif Grifit, zar ne?

— Jesam.

Kalagan je sedeo na tronošcu u dnu ćelije i gnevno posmatrao maršala.

Vajat za trenutak okrete glavu

prema njemu, a onda se ponovo obrati šerifu:

— Vi već sve znate o ovom čoveku, mister Grifit?

— Da, sve mi je poznato, maršale.

— Dobro je. Ja sam sastavio izveštaj koji ćete predati sudiji.

— U redu, maršale. I ja sa svoje strane imam što-šta da kažem sudiji. Već i ono što mi je taj momak u ćeliji rekao, prilično je.

Maršal Vajat Erp je znao da se na staroga Grifita može osloniti.

Ovakav čuvar zakona, na žalost, bio je retkost u ovim krajevima.

Dva prijatelja iz Dodž Sitijsu su se vinula u sedla i napustila grad. Prevalili su samo trećinu puta do Crvenog jezera.

Na istoku se nazirala crvenkasta pruga. Novi dan je svitao. Vrhovi udaljenog planinskog lanca kao da su se kupali u krvi. Bio je to zaista neobičan prizor i pri tom veoma upečatljiv. Planinski vrhovi su izranjali iz crvene svetlosti i uskoro bili obasjani suncem. Dva jahača su u lakom galopu grabila kroz vlažnu travu prema istoku. Tek u podne zaustavili su se u jednoj udoljici da predahnu.

Maršal je zamišljeno gledao prema planinskim masivima, koji su se sada kupali u suncu.

— Bogami, treba prevaliti lep komad puta do gore!

Kockar je upravo prao ruke u potoku, obrisao ih maramicom i pripalio cigaretu.

— Da — odgovorio je kratko.

Sada je maršal ustao, oprao ruke i spakovao mali gvozdeni tronožac, koji je uvek nosio sobom.

Potok, koji je tekao od istoka prema zapadu, vijugao je prerijom, kao svetlucavi srebrni prst.

Koliko li je milja mogla biti do Crvenog jezera?

Sama pomisao da je banda ugovorila sastanak na usamljenom planinskom jezeru bila je gotovo neverovatna. Nikada maršalu ne bi palo na pamet da će razbojnici izabrati tu divljinu. Međutim, Kočizovim ljudima nikada ništa nije promaklo. Još jednom se potvrdilo da je veoma korisno i dobro biti u prijateljstvu sa Indijancima.

Pošto su ugasili malu logorsku vatru i zatrpali je pepelom, vinuli su se u sedla i nastavili put.

Iako je sunce sada krenulo prema zapadu, još uvek je vladala nesnosna žega. Tek oko pet sati počelo je da popušta. Sa planina je pirkao hladan vetar. U daljini su ugledali naselje.

Maršal nabra obrve.

— Prokletstvo! Da nije ono možda Meša?

— Nemam pojma — uzvratil kockar.

— Ipak, mora da je Meša. U ovom kraju ispred planina na daleko nema drugog naselja. Ja sam, međutim, mislio da se mi približavamo planinama daleko južnije. Ovde zapravo nikad nisam bio.

Meša!

Vajat Erp se setio da mu je pre mnogo godina jednom jedan stari čovek pričao o ovom gradu.

Osnovao ga je jedan Rus, koji se doselio u Ameriku. U svojoj staroj domovini živio je u gradu sa istim imenom i u znak sećanja na stri zavičaj dao je ovom naselju ime Meša. Od tada nije menjano. Priča se da su ga neki razbojnici ubili. To i nije bilo tako značajno. Međutim, maršal je od tog čoveka saznao da je Meša ozloglašeno razbojničko gnezdo. Uostalom nije bilo ništa neobično,

jer su mnoge planinske gradove, udaljene od glavnih puteva, zaklonjeni visokim planinama, daleko od svakih drugih naselja, razbojnici obično birali za svoja stecišta. Razmišljajući o Meši, maršal se setio da je nekadašnji šerif iz Santa Fe — Džeri Sanrajz, tamo otišao i da je stekao ugled veoma energičnog čuvara zakona. Nekoliko godina kasnije se sa Sanrajzom nešto dogodilo. Postao je surov, bez razmišljanja je potezao revolver, pa je smenjen. Vratio se u stari kraj, u Santa Fe, gde je zbog ubistva osuđen na dvadeset godina robije. Međutim, samo dve godine kasnije, divljem Džeriju je uspeo da pobjegne iz zatvora.

Izgleda da je Dok Holidej bio okupljen sličnim mislima, jer je iznenada rekao:

— Našoj potpunoj sreći nedostaje još samo Sanrajz.

Maršal se nasmeja.

— Upravo sam na njega i mislio.

Nastavili su put ćutke. Približili su se gradu na pola milje, kada Vajat neočekivano zaustavi konja, jer je čuo kotrljanje kola sa severa. Sačekali su da im se kola približe.

Čoveka, koji je sedeo na kočijaškom sedištu, nisu mogli da vide, samo su nazirali njegovu siluetu, jer je mrak već gotovo potpuno osvojio. Čovek je video jahače i zaustavio kočiju. Odmah je repetirao pušku.

— Zašto tu stojite, momci? Ako ste mene očekivali, moram vas razočarati. Ništa nisam prodao. Možete da prebrojite lonce. Ljudi pre božića ništa ne kupuju.

— Nismo ništa hteli od vas, mister. Imamo samo jedno pitanje.

— Da čujem?

— Je li ono Meša?

— Da, šta bi drugo moglo da bu-

de, to pogano gnezdo. Na žalost, Meša. Kamo lepe sreće da je nikada nisam video. Ne bih imao sedmoro dece koja gladna čekaju oca, ni ženu koja stalno ječi i kuka.

Vajat pritera konja bliže kočiji. Sada je mogao bolje da vidi vozača. Bio je to stari bradati čovek, koji je nastavio svoju tugovanku.

— Tamo gore se ne može živeti. Ali ja sam tu upoznao svoju ženu i ostao. Tako je to u životu. U ono vreme imao sam trideset pet godina. Mislio sam da je ceo život predamnom. Sada sam se približio sezdesetoj. Međutim, deca su mi još suviše mala da bi mogla da zarađuju. Želeo sam da odem u Kaliforniju. Ne da da istražujem zlato. To nikako! Mislio sam da bih tamo mogao da se zaposlim u nekoj velikoj radnji, a kasnije jednom, kada budem sakupio dovoljno novaca, i sam otvorim radnjicu. Želeo sam da živim u pravom, lepom, velikom gradu negde na moru, a eto ostao sam ovde. Ono pravo da vam kažem u početku smo još snevali o tome da kroz neku godinu krenemo dalje. Ali, od tih nekoliko godina stvorila se decenija, a mi smo odlazak stalno odlagali da bismo konačno prestali o tome i da razgovaramo.

Stari je duboko uzdahnio i okrenuo glavu. Pokušavao je da bolje osmotri dvojicu zahača. — Prosto ne mogu da shvatim da neko može da krene u Mešu!?

— Možda mi hoćemo u planine — neodređeno je odgovorio Vajat.

— Još i to! Pomislio sam da možda imate nekog posla u gradu i da ćete što je brže moguće krenuti nazad. A vi hoćete u planine!

Po glasu mu se osetilo da nešto podozreva.

— Mi treba da prevalimo još pri-

lično dug put — objasnio je maršal. Krenuli smo na Crveno jezero.

— Na Crveno jezero? — Čovek povuče uzde. — Pa, onda vas doista čeka dug put.

Pucnuo je jezikom i konji su krenuli.

Vajat Erp i Dok Holidej su sačekali da odmakne, kakó svojim prisustvom ne bi plašili i uznemiravali starca.

— Možda je trebalo da ga ispita-mo — primeti kockar.

Vajat odmahnu glavom.

— To nije bilo moguće. Primetili ste da je postao podozriv.

Kada su stigli do pred sam grad, Vajat potera svog ždrepeca malo brže i stiže kočiju.

— Šta biste mi savetovali, mister, gde da potražim koliko — toliko pristojan smeštaj?

— Dve sobe? — ispitivao je trgovac.

— Da.

— Najbolje onda da odete kod Lopeta. Ima hotel u drugoj poprečnoj ulici. Sobe su mu dobre i nisu skupe. Kad biste išli kod Haderika, iste sobe biste platili tri puta više, ali biste imali sreću da stanujete u glavnoj ulici.

— Veliko hvala, mister.

— Moje ime je Bilinger.

Maršal je trenutak razmišljao, a onda upitao:

— Prodajete li vi možda bakrače?

— Da, naravno! Svih veličina.

— Onda mi molim vas dajte najmanji.

Čovek odmah zaustavi kola i uvuče se pod arnjeve. Ubrzo zatim čulo se užasno klopavanje i čegrtanje. Kada je izašao ispod platna, držao je u ruci mali, okrugli bakrač i pružio ga maršalu.

— Koliko to staje?

— Dajte mi pedeset centi.

— Ne, mister — pobunio se maršal. Tako nešto kod mene kod kuće staje dva dolara. Ako vam dam jedan dolar, još uvek sam napravio dobar posao.

— Kako hoćete. Starac spretno uhvati dolar i stavi ga u džep.

— Nećete možda verovati, mister, ali to je prvi komad koji sam u toku trodnevnog putovanja uspeo da prodam.

Najzad su se pozdravili sa trgovcem i krenuli glavnom ulicom.

Nije bila široka kao što su to obično glavne ulice. Kuće su se nalazile jedna uz drugu. Još sa glavne ulice videli su na levoj strani druge, poprečnu tablu hotela. Bila je to dvospratna zgrada i izgleda sveže okrečena. Poterali su konja prema otvorenoj kapiji. U susret im je pritrčao mali crnac i prihvatio konje.

Vajat Erp pogladi dečaka po kosi i dade mu novčić, na šta se dečak pokloni do same zemlje.

— Za to ću vam istimariti vašeg ždrepeca tako da ga sutra ujutro nećete moći da prepoznate, mister.

I Holidej dade dečaku novčić smešeći se.

— Ako budeš i mog konja udesio da sija, sutra ujutru ćeš dobiti još.

— Ništa ne brinite, ser! Možete računati na mene!

Dva prijatelja su prošla kroz dvorište i ušla u hodnik. Tu su sreli stariju visoku ženu.

— Tražite prenoćište?

— Da, dve sobe.

— Molim vas dođite na recepciju.

Krenula je ispred dvojice gostiju i skinula sa table dva ključa.

— Soba dva i soba sedam.

— Zar nemate dve sobe koje su jedna uz drugu? — pitao je maršal.

— Zašto vam je do toga stalo? — upita žena prkosno.

U razgovor se munjevito umešao kockar.

— Moj pratilac nije navikao da ga pitaju zbog čega hoće dve sobe jednu do druge. On vas je zapravo pitao da li imate dve slobodne sobe jednu uz drugu.

Žena ga ljutito pogleda, slegnu ramenima i dodade nova dva ključa.

— Vaša ekselencijo, izvolite.

Zatim je uzela knjigu gostiju i ćutke je gurnula pred Vajata i Holideja.

Iz malog predvorja su mogli da vide lokal iz koga je dopirala neopisiva larva. Nju je povećavao muzički automat grmeći melodiju „Santa Fe”.

Tu je nekoliko ljudi između dva reda stolova vuklo mladog Indijanca prema šanku. Crvenokožac se žustro otimao.

Vajat Erp spusti pero na recepciju i reče ženi:

— Samo trenutak, odmah se vraćamo!

— Nadam se da hoćete. Kod nas svaki gost mora da se upiše u knjigu.

— Naravno.

— Ovo je pristojna kuća! — dovikivala je žena za njima.

Holidej joj dobaci preko ramena:

— Da, da, to upravo hoćemo da utvrdimo u lokalu.

Stigli su do vrata. Galama ih je zaglušila. Četiri čoveka su, ohrabrivana povcima i zvižducima mnogobrojnih gostiju vukla sedamnaestogodišnjeg Indijanca prema šanku, a

onda mu žestoko tresnuli glavu o ivicu šanka.

Peti čovek je uhvatio mladića za dugu crnu kosu i vukao ga. Mogao je to nesmetano da čini, jer su četiri pomagača nesrećnom mladiću držala ruke i noge.

— Slušaj, crveni, sada ćeš ispiti pola flaše viskija, a onda odigrati za nas jedan ratnički ples. Jel' ti jasno?

Tamne oči mladog Indijanca opasno su sevale.

— Beli čovek je kukavica!

Belac pusti Indijanca i uzmače korak unazad. Bio je to visok mršav, koščat čovek, bledeg rošavog lica sa zelenim kosim očima. Kosa mu je bila plava i neuredna. Dosezala mu je do kragne. Sivo odelo bilo mu je staro, a po odignutim peševima kaputa moglo se zaključiti da nosi dva teška revolvera.

— Šta si to rekao, divljače? Kako se usuđuješ da tako sa mnom govoriš?

Pljas, pljas, pljas, pljuštali su šamari. Mali Indijanac se zgrčio, bacio napred-nazad i oslobodio se. Kao topovsko đule se ustremio na rošavog belca i pogodio ga glavom u stomak. Neočekivani napad bacio je belca na prljavi pod lokala. S njim se na zemlji našao i Indijanac. Brzo se uspravo, a odmah za njim i belac. Možda bi mladom Indijancu uspeo da umakne, da se ostala četvorica nisu na njega okomila i dokopala ga. Uvređeni rošavi napadač divlje je udarao Indijanca pesnicama, dok su ga ostali držali. Muzički automat je prestao da svira, a u lokalu je zavladała grobna tišina.

— On će ga ubiti — uzviknu

jedna žena koja je stajala za šankom.

— Hej — zaorio se oštar povik sa vrata. Rošavi čovek podiže pogled i vide maršala. Nije ga poznavao, kao što uostalom ni maršal njega do tada nije imao prilike da vidi.

— Šta hoćete? — upitao je gotovo pobesneli čovek.

— Pustite tog mladića.

— Šta je vama, čoveče? Jeste li ga čuli, momci? To je prijatelj Indijanaca. Začepite mu njušku.

Dvojica od četvorice, koji su držali crvenokošca, ustremišu se sada na maršala. Vajat je odmah udarcem oborio prvoga, a drugog pustio da mu se približi, dočepao ga za grudi i bacio natrag u lokal.

Rošavi je nastavio da tuče Indijanca. Mladić je naglo podigao nogu i pokušao da ga udari, ali je promašio. Rošavi se samo prezrivo iscerio i nastavio da udara pesnicama mladića po glavi. Maršal se u dva koraka našao kraj njega i dohvatio ga za desnu ruku. Čovek okrete glavu. Maršal je sada mogao da vidi njegove oči i opasan sjaj u njima.

Čovek je upitao:

— Šta vi hoćete? Da ne uobražavate možda da ste na mene učinili nekakav utisak zbog toga što ste onu dvojicu sredili? Nemojte se samnom kačiti, jer će u protivnom biti zlo po vas.

— Ostavite tog Indijanca na miru.

Maršal je to rekao krajnje uzdržano.

Na to se rošavi povuče jedan korak unazad, podboči i isturi glavu kao ptica grabljivica.

— Čoveče, vi mora da ste poludeli! Zna li vi, uopšte, s kim imate

posla? Moje ime je Sanrajz, Džeri Sanrajz.

— Meni je sasvim svejedno sa kim imam posla i da li se zovete Sanrajz, Miler ili Braun.

Vajat Erp je veoma vešto prikrrio svoje veliko iznenađenje. Za to vreme Sanrajz se povukao još tri koraka.

— Slušajte, čoveče! Možda vi računate sa svojim snažnim pesnicama. To je lepo sa vaše strane, no kad sam ja u pitanju veoma ste se prevarili. Evo vam ovo za početak!

Rekavši to munjevito je zamahnuo pesnicom i da Vajat nije za delić sekunde brže izmakao gornji deo tela, sigurno bi ga dobro zakačio. Odmah je krenuo u napad i pogodio levim krošeom odbeglog robijaša, nekadašnjeg šerifa. Bilo mu je jasno da ima posla sa opasnim protivnikom, naviklim na tuče i puškaranja. Udarci su pljuštali. Ni Vajat Erp nije ostao pošteđen. Konačno je snažnim krošeom desnice pogodio Sanrajza u grudi, nedaleko od srca. Sanrajz se zanesu i poblede kao sveže okrečeni zid. S mukom je hvatao vazduh. Maršal je naravno mogao da iskoristi ovu trenutnu slabost protivnika i dotuče ga. Međutim, to nije učinio. Okrenuo se prema dvojici koja su držala mladog Indijanca i odlučno im naredio:

— Pustite ga!

Jedan se odmah povuče, a drugi pljunu maršala. Kazna za to bio je žestok šamar od koga se okrenuo oko sopstvene ose. Odmah se mašio za revolver. No, Vajat Erp je već izvukao oružje i to revolver iz desne futrole. Ovoga puta nije hteo da izvuče oružje iz leve futrole, što je obično prvo činio. Strahovao je

da bi neko od lupeža mogao da prepozna revolver. Konačno, veoma mali broj ljudi u ovoj zemlji je nosio težak bantlajn specijal sa produženom drškom. Maršalu, naravno, ni nije bilo stalo da ga ovde neko prepozna.

Džeri Sanrajz se levom rukom naslonio na stolicu. Uskoro je ponovo mogao normalno da diše. Pokušao je da iskoristi napetost, koja je nastala između dvojice ljudi sa revolverima, potegne svoj revolver i sredi neprijatnog stranca. Međutim, nije imao sreće. Vajat se neočekivano našao ispred njega, oštro podigao levu nogu i izbio mu revolver iz ruke. Sanrajz nije mogao da se uzdrži da ne krikne od bola.

— Ja imam nešto protiv strelaca iz zasede, Sanrajz. Bilo bi dobro da to zapamtite — procedi maršal.

U međuvremenu se mladi Indijanac oslobodio i sada stajao mirno i ponosno naslonjen na šank.

U lokalu je vladala pritiskujuća tišina.

Na to odbegli robijaš procedi gnevno kroz zube:

— Šta to bi stranče? Zar uobražavaš da ćeš se lako izvući odavde? Onaj ko ovde pomaže Crvenokožcu i ustremi se na mene, s njim je gotovo. Moje je ime Džeri Sanrajz.

— Vaše ime me ne zanima, mister. Budite srećni što je tako.

Vajat se okrete i dade mladom Indijancu znak. Ovaj je odmah hteo da pođe za nepoznatim spasiocem, ali mu je Sanrajz preprečio put.

— Ja sam rekao da on ostane ovde. Ono što Džeri Sanrajz kaže mora da se učini. Dobiće pola flaše viskija i odigrati za nas jedan ratnički ples. Onda ću mu razbiti nos i iste-

ratiti pod batinama iz grada, tako da bar mesec dana neće moći da stane na noge!

Taj Sanrajz je bio dosta grozan tip! Ponovo je pretio maršalu: — A i ti stranče, ni s tobom nisam još gotov. To ti je valjda jasno. Mene do danas još niko nije napao, a da nije izvukao deblji kraj.

Iza maršalovih leđa se sada pojavio jedan džinovski čovek, koji je neodoljivo podsećao na gorilu. Imao je sigurno više od dva metra. Mala glava bila mu je kao nasađena na trup, a ramena kao da je pozajmio od nekog drugog. Snažne ruke visile su mu do ispod kolena po čemu je još više ličio na majmuna. Stajao je tako opuštenih ramena, raščupan, isturene brade i niskog čela.

— Petkin — prosikta Sanrajz. — Sredi ga!

Aleksandar Petkin je bio poreklom Rus. Njegov otac je još pre mnogo godina došao u Mešu i dao ovom naselju ime grada u kome je nekada živeo. Na žalost, Petkin je inače doneo u novi zavičaj veoma malo dobrih osobina i običaja iz starog zavičaja. Bio je duhovno zaostao, ubojica, pijanica, i stalno uz opasnog Sanrajza.

Vajat je naravno u ogledalu iznad šanka video krupnog čoveka, ali se pretvarao da ga nije primetio, iako mu je svaki mišić bio napet.

Na to div dotaknu maršala po ramenu.

— Ostavi me na miru, čoveče!

Mladi Indijanac je još uvek stajao između šanka i Sanrajza. Petkin zamahnu svojom ogromnom ručerdom. Pesnica je gotovo zviždeći proletela iznad maršalove glave.

Vajatu je bilo jasno da ne bi tre-

balo da se upušta u ozbiljniju tuču sa ovim divom, jer bi to u svakom slučaju moglo da bude iscrpljujuće i veoma opasno. Zbog toga je odlučio da odmah pokuša da reši borbu u svoju korist. Zamahnuo je snažno levim aperkatom i pogodio Petkina u vrh brade. Izgledalo je kao da je diva grom pogodio, jer se sav stresao, ali još uvek ostao na nogama.

— Šta je s tobom? — vikao je Sanrajz. — Sabi tog stranca u zemlju! Baci ga kroz okno na ulicu.

U to se dogodilo nešto doista neobično. Krupni čovek iz ruskih tundri se zanesa i pade koliko je dug na pod. Ruke su mu bile ispružene.

Sanrajz je nekoliko trenutaka s nevericom posmatrao svog kompanjona, a onda zabacio glavu i procedio:

— Oi rajt. Vidim da se oslanjaš mnogo na svoje pesnice sranče. No, to ti neće koristiti.

Vajat se okrenuo i video da тамо где je trenutak ranije stajao sin doseljenika iz Rusije, stoje tri momka sa rukama na drškama revolvera.

Pošto nije došao u lokal sa namerom da izazove puškaranje, prišao je Indijancu i pokazao rukom na izlaz.

— Crveni čovek sada treba da ode.

Sanrajz je, kao i trojica njegovih prijatelja, držao ruke iznad futrola.

— On ostaje ovde, stranče!

Na to procedi jedan od trojice Sanrajzovih pomoćnika:

— Nemoj se toliko razmetati, momče. Inače ćeš za koji trenutak biti nekoliko unci teži.

— Veoma mi je žao što ne mogu

da delim vaše mišljenje! — Odjeknuo je metalni glas sa vrata.

Jedan od trojica lupeža se okrete. Na vratima je video visokog čoveka u crnom odelu i blistavo beloj košulji sa riševima. Otrovno zeleni prsluk bio mu j ukrašen crnim vezom. Lice mu je bilo bledo i aristokratsko, a pogled ledeno plavih očiju uperen na tri Sanrajzova pomagača. U rukama je držao niklovane, teške frontijer revolvere.

— Pakao! — uzviknuo je jedan od Sanrajzovih momaka.

— Nemojte dozvoliti da vas taj kicoš blefira! — hrabrio je odbegli robijaš svoje ljude.

Na to Dok Holidej bučno otkoči koltove.

— Možete slobodno pokušati da proverite da li je to blef, momci. I pre vas sam sretao nekoliko osoba koje su to pokušale. Na žalost, ne bih mogao da vam to i dokažem, jer se krstovi nad njihovim humkama nalaze u veše gradova.

Tri Sanrajzova čoveka su stajala kao kipovi, ne pomerajući se s mesta.

Rošavi je opet isturio glavu kao ptica grabljivica i siktao:

— Al, to je tvoj partner! Dobro je, treba znati s kim sve imam posla.

Vajat dotaknu Indijanca po ramenu.

— Neka crveni čovek sada izađe.

— On će ostati ovde! — urlao je Sanrajz.

Vajat prođe pored Indijanca i stade ispred odbeglog robijaša.

— Sklonite se u stranu, Sanrajz, inače će biti nesreće.

— Nesreće? Ne uobražavaš mož-

da da te se bojim? Ovo je Meša, a Meša je moj grad.

— To me ne zanima. U svakom slučaju neću dozvoliti da se ovde sa nekim tako surovo postupa i bilo ko tako zverski tuče. Mladić vam ništa nije učinio. Prema tome, pustite ga na miru.

— Ti uopšte ne znaš da li mi je nešto učinio.

— U redu, šta je to učinio?

— Dovoljno je da mi izađe pred oči i prepreči put. Za mene je već to uvreda. Šta taj pas traži ovde po gradu? Što se muva oko tremova? Verovatno je hteo da mi ukrade konja.

— Na „verovatno“ ni jedan sudija ne daje ništa. To bi ste trebalo da znate dobro, Sanrajz.

Odbegli robijaš nagnu glavu na jednu stranu i počeo ispitivački da odmerava svog protivnika.

— Sve mi se čini, stranče, da ti ja nisam baš sasvim nepoznat.

— Ne, iznenada sam se setio tvog zločinačkog lica, Sanrajz. Ti si ubica iz Santa Fe, koji je osuđen na dvadeset godina robije, sa koje je pobjegao.

Sanrajz učini jedan korak napred. Nije bio tako visok kao maršal, pa je morao da podigne glavu da bi gledao Vajata u oči.

— To si doista divno rekao, stranče. Dopadaš mi se.

Izenada u robijaševoj ruci sevnu dugi čikago nož. Da je zamahnuo na bilo kog drugoga sigurno bi mu zario sečivo u telo. Međutim, maršalove reakcije su bile neshvatljivo brze. U poslednjem deliću sekunde uspeo je da odozdo udari napadaču ruku. Nož je izleteb iz Sanrajzove

ruke, u širokom luku prozviždao preko šanka i udario u čašu na polici. Uz zveket su pale na pod. Odmah zatim, maršal je odsečnim, kratkim udarcem pogodio razbojnika u bradu. Sanrajz se prevaleo preko pete i pao pljoštimize na pod. Tresnuo je tako žestoko da je ostao da leži bez svesti.

Ponovo je u lokalu zavladao tajac. Na žalost, trajao je samo nekoliko trenutaka, onda je nastala neopisiva galama. Čuli su se povici, zviždanje, urlanje. Iza Vajatovih leđa se dugonja Petkin digao na noge i krenuo na maršala. Vajat je to primetio u poslednjem trenutku, naglo se sagnuo, dokopao ga za ruke i prebacio preko ramena. Kada je ovaj gorostas tresnuo na pod, izgledalo je kao da je ceo lokal potresao zemljotres. U tom času se pet šest, sedam ljudi ustremilo na maršala i pokušalo da ga baci na zemlju.

Dok Holidej se u tren oka svorio iza njih i počeo da deli udarce drškama revolvera. No, napadači su bili brojniji i savladali ga.

Mladi Indijanac je sada mogao da pobegne, ali to nije učinio. Ostao je na istom mestu i nekoliko trenutaka posmatrao borbu. Kada je video da su se svi sjatili na čoveka koji je zbog njega ušao u okršaj, ustremio se prema gomili da pomogne Vajatu. Međutim, preko deset ljudi se ustremilo na samo tri čoveka. U tom trenutku je Džeri Sanrajz došao svesti. Podbočio se na desni lakat i ošamućeno gledao oko sebe. Video je da je oko njega nastala neopisiva gužva. Uspeo je da se uspravi na kolena, otresao je glavom da bi mu se razbistrilo, onda je do-

kopao sa stola do sebe čašu i sasuo sadržinu sebi na glavu. To mu je izgleda pomoglo da se potpuno osvesti. Skočio je na noge ustremio se napred, dokopao Indijanca i izvukao ga iz gomile. Mladić je pao na pod. Hteo je da se uspravi, ali je bilo prekasno. Odbegli robijaš stajao je raskoračen iznad njega, samo nekoliko koraka dalje od gomile koja se zverski tukla. Držao je revolvere u rukama. Lice mu je bilo izobličeno od mržnje i besa.

Iz oružja je bljunula vatra. Indijanac je pogođen pao nazad na zemlju u trenutku kada je pošao da se uspravi. Ranjen kotrljao se po podu, do stola, a onda još jednom pridigao na kolena. Mladić je očima koje su gubile sjaj pogledao lice svog ubice i još jednom poslednji put učinio je pokušaj da se uspravi, ali mu to nije uspelo. Pao je nazad između stola i stolice i ostao da leži mrtav.

Napadači su zastali za trenutak da vide šta se zbiva, ali nisu puštali maršala i njegovog prijatelja.

Vajat Erp je drhtao od gneva posmatrajući mladog Indijanca. Na njega su se okacili ljudi kao grozdovi, neki su ga držali i za kragnu. Jedan mu je obgrlio noge, bilo mu je nemoguće da se pokrene. Bar se svima tako činilo. Van sebe od gneva, isturio je desno rame napred-nazad, gore dole, i najzad oslobodio jednu ruku. Zamahivao je njome dok nije uspeo da mu i levica bude slobodna. Sada su ga ljudi držali samo za noge. Uskoro je i njih oslobodio.

Sanrajz je zadivljeno posmatrao ovu scenu.

Bio je dovoljno neoprešan, pa se

maršal u tri koraka stvorio pred njim. Ubica mladog Indijanca je pokušao da uzmakne, ali mu više nije uspelo. Sapseo se na telo svoje žrtve, pao, pridigao se i u tom trenutku ga je teška maršalova pesnica pogodilo u uho i odbacila do vrata. Kliznuo je niz njih kao džak peska.

— Hej, pa taj stranac ima dinamit u pesnicama — uzviknuo je jedan od prisutnih.

U tom času uz samu maršalovu glavu prolete pivska flaša. Masa se ponovo ustremila na njega. Uspeo je da odbije nekoliko napadača, ali su ga ipak na kraju savladali.

Iznenada, potpuno neočekivano, u lokalu zavlada tajac. Vajat podiže pogled. Iznad njega je klečalo nekoliko ljudi pokušavajući da ga drže prilepljenog uz pod.

Na vratima, koja su vodila u predvorje hotela, stajao je čovek. Bio je veoma star, bradat i nosio šešir duboko navučen na obrve. Odelo mu je bilo pohabano i delovalo sirotinjski. Bio je to trgovac koga su sreli usput. Za trenutak je ispitivački posmatrao scenu, a onda se približio.

— Pustite ih!

Mrzovoljnih lica, psujući kroz zube, ljudi su pustili dva prijatelja iz Dodž Sitija.

Dok Holidej povuče desni rukav kaputa i promrsi:

— Šteta, bilo mi je to paradno odelo.

— Možete kupiti novi kod mene — primeti trgovac.

Vajat se saže, potraži ispod stolica šešir, otrese ga i stavi na glavu. Starac ga značajno pogleda.

— Vaša je sreća, mister, što ste od mene kupili bakrač.

— Vajat je sada zainteresovano posmatrao izborano lice starog trgovca. Ko je ovaj čovek? Da li je doista živeo od prodaje lonaca i sudova? Šta je ove podivljale ljude podstaklo da poslušaju njegovo naređenje i puste dvojicu stranaca.

Trgovac kao da je slutio šta Vajat misli.

— Nema u tome ničeg naročitog, mister. Ja nisam ni dragi bog, a ni šerif. Ja sam gradonačelnik. No, to ništa ne znači. Da sam naišao samo pola sata kasnije, ovi lupeži bi se toliko napili da na mene uopšte ne bi obraćali pažnju.

Vajat se okrenuo. Desno, nedaleko od vrata, još uvek je ležao ubijeni Indijanac, ali zato je Sanrajz iščezao. Vajat se probio kroz gomilu ljudi i izleteo napolje. Gotovo je naleteo na metak koji je na njega ispaljen. Srećom promašio ga je samo za dva cola i zario se u drveni okvir vrata. Vajat se bacio na zemlju i u padu izvukao oružje. Na žalost, u opštem metežu nije mogao da pogodi strelca, jer se ovaj vešto prikrilo iza kola.

Vratio se u krčmu. Ljudi su ponovo bili za stolovima, a za šankom je stajao samo Holidej i gradonačelnik. Vajat im priđe i obrati se trgovcu:

— Džeri Sanrajz je bio ovde i ustrelio je ovog Indijanca.

Gradonačelnik skide šešir i obrisa ožnojeno čelo.

— Džeri Sanrajz? Da, to nije nemoguće.

— I? Zar vas ne interesuje to što je ustrelio jednog čoveka? Eno ga, leži nedaleko od vrata.

— Kako se ono kaže? — procedio je gradonačelnik. — Ima jedna poslovice: samo mrtav Indijanac je dobar Indijanac.

— To je bila uzrečica jednog surovog oficira. Bilo bi dobro da je Amerika zaboravi, jer joj ni malo ne služi na čast.

Dok Holidej stavi cigaretu u zube i podboči se levim laktom na šank. Nije ni malo lepo delovao sa kaputom bez rukava. Poručio je brendi i otpio gutljaj. Obratio se svom pijatelju:

— Mislim da ćemo nastaviti put.

Vajat je uhvatio njegov pogled i shvatio ga. Ovde u lokal u nije bilo nipošto prijatno. Znači, daleko bi bilo bolje da se odavde izgube. No, odlučio je da grad Mešu ne napusti sve dok ne uhvati Indijančevog ubicu.

Gradonačelnik je prihvatio ponuđeni viski, a onda otišao.

U krčmi je sada bilo prilično mirno. Dok Holidej priđe muzičkom automatu i ubaci u njega novčić. Ponovo je zatreštala večita „Santa Fe” pesma.

Kockar i maršal su napustili lokal i ušli u predvorje hotela. Za recepcijom je još uvek stajala visoka žena. Gledala ih je podsmešljivo.

— Vi ste se odmah dobro snašli ovde u Meši — primetila je izazivački.

— Sa psima treba zavijati — uzvratilo je maršal.

— Šta to treba da znači? Hoćete li možda da tvrdite da u našem gradu živi gomila besnih pasa?

— Još gore — umešao se kockar. — Ovaj grad nastanjuje veoma mnogo kojota.

Uzeli su ključeve i, ne upisavši se u knjigu gostiju, uputili u sobu.

Kada su stigli do poslednjeg stepenika, žena doviknu za njima:

— Kod nas se plaća unapred.

Kockar zastade na stepeniku i pogleda je nazad preko ramena.

— A mi ćemo platiti posle. Svako se drži svojih navika i običaja. Želim vam prijatan odmor, leđi.

Ledi! To je zvučalo beskrajno podrugljivo. Žena je osetila ironiju i pocrvenela od besa. Jedva приметно je pokrenula usne i prosiktala:

— To ću ti vratiti pravom merom.

Nekoliko minuta kasnije u predvorje hotela oprezno je stupio odbegli robijaš Sanrajz. Žena na recepciji ga je odmah приметila, ali se nije pomakla sa mesta.

— Gde su oni?

Pokazala je perom prema stepeništu.

— Gore.

Sanrajz priđe bliže.

— Dakle, oni ovde stanuju?

— Da, večeras su stigli.

— Jesu li se upisali u knjigu?

— Ne.

— I ti to tako lako puštaš?

Na to je žena podigla glavu i presekla Sanrajza gnevnim pogledom.

— Šta ti pada na pamet, Džeri? Ovo je još uvek moja kuća. Nemoj to smesti s uma. Ako hoćeš da se ovde prema tebi ponaša kao što to kao gost očekuješ, onda se i ti ponašaj odgovarajuće.

Razbojnik zabaci glavu i pršte u grohotan smeh.

— Ti mora da si luda, ženo! Šta uopšte uobražavaš? Ako samo to hoću, moji momci će ti rasturiti hotel. Da nije mene ne bi više zaradila ni probušeni cent. Kada sam sa mojim momcima došao ovde u grad,

gotovo ste svi gladovali, svi vi pacovi ovde. Ja sam doneo život u vaše izumrlo gnezdo. Dakle, ponašaj se onda prema meni odgovarajuće.

Žena se upravo spremala da mu nešto oštro uzvрати, ali Sanrajz zamahnu rukom i pogodi je preko usta. Tanak mlaz krvi poteče joj niz bradu.

— Ti, lupežu! Ti odvratni bedni lupežu, kukavni razbojniče! Robi...

Usledila su još dva udarca. Sanrajz je izgledao voleo da deli udarce. Ženino lice je gorelo, a u očima joj se čitala beskrajna mržnja.

„Ja ću ga ubiti“, zaklela se samoj sebi u tom trenutku. „Ubiću ga noću dok bude spavao“.

Njen prijatelj kao da je pročitao njene misli, uhvatio je za desnu ruku i privukao sebi.

— Slušaj me, darling, ne bi bilo dobro ako se baviš nekim rđavim mislima. Samo da ti kažem: moje misli su još gore. — Izvukao je svoj dugi nož i mahao joj sečivom ispred nosa. — Ja sam veoma brz sa ovim igračkama, trebalo bi da to znaš. Sama si mi pričala da si jednom sanjala da ti je neko jednom nožem presekao grkljan. To ti se vrlo brzo može dogoditi. Život se igra sa ljudskim sudbinama.

Pomilovao je njene crvene obraze i izašao iz predvorja.

Za to vreme su se Vajat Erp i Dok Holidej umili, osvežili i pojavili ponovo na stepenicama.

Žena je nesvesno, oprezno pogledala prema vratima. Zatim je odmah dala Holideju znak da priđe recepcijskom pultu.

Kockaru nije palo napamet da

prihvati njen nevaspitani poziv, samo je zastao pogledao je i upitao:

— Šta se dogodilo, leđi?

Njegov prezrivi način izgleda nije više mogao da utiče na ženu.

— Možda bih mogla nešto značajno da vam saopštim rekla je. Istog trenutka se ljutila na samu sebe što je htela da nahuška ovu dvojicu na Sanrajza.

— Na suncu s tim, leđi — uzvraća joj kockar.

— Šta bi vam taj značajni podatak mogao da znači? Mislim, koliko je za vas vredan — upitala je oprezno.

Holidej podiže obrvu i pogleda je upitno.

— Šta to imate da ponudite, leđi?

Žena, koja se nagnula nad pult, iznenada se ukoči i brcnu na kockara.

— Nemojte govoriti tako podrugljivo sa mnom, mister! Ja ne znam ko ste vi, ali ako sebe smatrate finim i mislite da se kao takav odgovarajuće ponašate, u zabludi ste. Ja sam vlasnica ovog hotela, i ako u njemu hoćete da boravite, treba da se pristojno ponašate. Ukoliko to nećete, izbacicu vas.

Kockar je prišao korak bliže i sad se nalazio u neposrednoj blizini visokog recepcijskog pulta. Pogledao je neprijatnu ženu pravo u oči.

Vlasnica hotela očigledno nije mogla da izdrži taj pogled. Spustila je glavu. Kockar ispruži ruku i uhvati je za zglob.

— Šta bi sa tim značajnim obaveštenjem, leđi?

Žena podiže glavu i gotovo se unese u lice kockaru.

— Pustite mi ruku! Ko je uopšte pominjao važan podatak? Vi morate da ste lud!

Holidej joj pusti ruku na način na koji bi odbacio nešto prljavo i gnusno i reče uz prezriv osmeh:

— Kukavna žena.

Žena grčevito steže pero, jedva savlađujući bes. Ponovo je oborila pogled i netremice posmatrala knjigu gostiju, u koju se dva stranca još uvek nisu upisala. Iznenada se maršalova preplanula ruka spusti na knjigu.

— Sanrajz je bio ovde — rekao je mirno.

Vlasnica hotela se trže.

— Kako vam je to palo na pamet?

Vajat joj pokaza neobično dugme od sedefa, koje mu je još u lokalu palo u oči. Takva dugmad je Sanrajz imao na kaputu.

— Jedno dugme mu je otpalo — dok je bio u predvorju!

— Sanrajz? — pribrala se žena.

— Ja ne znam uopšte o kome govorite. Tog čoveka i ne poznajem.

— Bilo bi preporučljivo i da ga ne upoznate.

Dva prijatelja iz Dodž Sitija napustila su hotel kroz dvorište, izašla iz njega na isti način na koji su kratko vreme pre toga i ušla. Zastala su na poluotvorenoj dvorišnoj kapiji i posmatrali mračnu ulicu.

Holidej primeti:

— Onaj smešni gradonačelnik-trgovac nam je odmah mogao reći da ovaj hotel u svom sastavu ima i krčmu, koja gleda na glavnu ulicu.

— Da, da, to je prilično glupo. Ko ovde uđe u hotel, može odmah da kroz krčmu izađe na ulicu a da ga niko ne primeti.

Videli su da gore na glavnoj ulici nekolicina ljudi nešto vuče. Brzo su potrčali i zastali na uglu.

— Vuku mrtvog Indijanca. Noše ga kao crknutog psa.

Kada su ljudi, koji su vukli ubijenog Indijanca, nestali u poprečnoj ulici, maršal reče svom pratiocu:

— Tragaću za Sanrajzom i naći ću ga.

Njihova šetnja kroz sumorne uličice i ćorsokake grada nije donela uspeh. Ubica je ovde u gradu mogao da nađe hiljadu skrovišta i jataka, pa ga nije bilo lako naći.

Sledećeg jutra Vajat Erp je otišao u šerifsku kancelariju. Jedan sedamnaestogodišnji ili osamnaestogodišnji momak pođe mu u susret, pomeri revolvere u opasaču i prope se na vrhove prstiju.

— Vi mene tražite?

Vajat ga odmeri od glave do pete.

— Ja tražim šerifa.

— Šerif sam ja.

— U redu, onda će vas možda interesovati da je sinoć u Lopek hotelu jedan čovek ubijen.

Na šerifovom licu se nije mogao videti ni trag iznenađenja. Vajatu je bilo jasno da je ovaj čovek znao šta se dogodilo.

— Jedan čovek? — upitao je šerif.

— Da, jedan čovek. Činjenica da taj čovek ima crvenu kožu ne može da izmeni činjenicu da je čovek.

— Slušajte, mister, vi me doista zasmejavate. Kada je jedan Indijanc likvidiran, ima razloga da se popije čaša viskija. Pa oni su kao pacovi...

— Po vašem mišljenju, mladi čoveče — prekide ga maršal. Od tog trenutka nije hteo nipošto da ga oslovljava kao šerifa. Za Vajata Erpa neko ko Indijance ne smatra ljudima ne zaslužuje nikakvo poštovanje. — Očekujem od vas da sačinite optužbu za ubistvo. Da bih vam olakšao tu, za vas očigledno tešku stvar, mogu vam saopštiti da je ubica Indijanca Džeri Sanrajz. Sanrajz, odbegli ubica iz robijašnice Fort Vort.

Mladi šerif Markot je postao za nijansu bleđi i nešto nesigurniji.

— Džeri Sanrajz? Nikad nisam čuo za njega.

— To me veoma čudi, mladi čoveče. Uveren sam da su bar tri poternice morale da stigne u Mešu. Nadam se da u glavi imate bar toliko čorbe da ime takvog ozloglašena zločinca možete zapamtiti. U svakom slučaju, očekujem da ćete se potruditi da napišete optužnicu za ubistvo.

Iznenada se šerif trže, izmače unazad i zagleda u otvoreni dlan leve Vajatove ruke, koju je ovaj po navici prevukao preko brade.

Osamnaestogodišnji, šerif Džeferson Markot je primetio veliki prsten, znak raspoznavanja bande silvolikih. Avetinjsko bledilo prelilo mu se po licu. Glas mu je počeo da drhti.

— Gazda — mucao, je — ja... ja... nisam mogao da slutim, ali...

Vajat još ništa nije shvatio. Samo je nabrao obrve čuvši kako mu šerif govori:

— Šta naređujete, gazda?

— A šta vi hoćete od mene? — pitao je Vajat iznenađeno.

— Ali, gazda, prsten, ja sam ga video.

Vajat se odmah snašao. Ničim se nije odao da je iznenađen, da je ovaj izdajnik šerif član velike bande ljudi sa vešalima. Stavio je ruku u džep i upitao:

— Kako se zovete?

Mladić bez daha odgovori:

— Markot. Džeferson Markot.

— Gde je stari šerif?

— Zar ne znate? Uklonjen je pre nekoliko nedelja, kada je sledio jednog od naših ljudi gore u planinama.

— Koga to?

— Labina.

Maršal to ime nikada još nije čuo, ali se potrudio da ga zapamti. Znači, sivoliki su imali na savi starog šerifa iz Meše.

Vajat se okrete kao da će da pođe. Zastao je na vratima i dodao preko ramena:

— Ja sam preko u hotelu. Ako se nešto dogodi javite mi.

Mladi šerif pođe prema njemu i neodlučno upita:

— Ona stvar sa Sanrajzom je, naravno, bila zamka. Hteli ste da me stavite na probu, zar ne?

— Naravno — uzvрати Vajat i pođe za Holidejem napolje.

Kad su se našli na ulici, kockar zamišljeno procedi:

— Jašimo, jašimo i upoznajemo sve lepše i zanimljivije gradove. Neka đavo nosi ovu jazbinu!

Vratili su se u hotel. Vajat je odlučio da i sa ženom na recepciji pokuša trik sa prstenom. Položio je ruku na recepcijski pult i upitao:

— Ima li čega novog?

Žena ga pogleda i odmahne glavom. Oči su joj za trenutak ostale prikovane na prstenu, ali joj taj znak očigledno ništa nije značio.

Popeli su se u Vajatovu sobu da se dogovore šta će dalje činiti. Bili su neodlučni da li da i dalje tražaju za Sanrajzom.

— Nekako mi ne izgleda naročito verovatno da ćemo naći tog momka ovde u gradu.

— U svakom slučaju, postoji mogućnost da on uopšte i ne zna da ga tražimo — primeti Holidej.

Međutim, bili su u zabludi, Džeri Sanrajz je to dobro znao. Stajao je na gornjem spratu iznad prodavnice odela i sa prozora motrio na ulicu. Video je dvojicu stranaca kako izlaze iz šerifske kancelarije.

Nekoliko minuta kasnije sišao je iz sobe u kojoj je bio prikriven i odšunjaao se do šerifske kancelarije.

— Šta su ta dva momka tražila ovde, Markot? — upitao je oštro.

Šerif se trže uplašeno.

— Ah, to ste vi! raspitivali su se o vama.

Markota je zabavljalo da malo nervira razbojnika.

— Znači o meni su se raspitivali. I?

— Ja ništa nisam rekao.

— Tvoja sreća, momče. Da nije tako, sve bih ti koske polomio.

— Budite oprezni, mister Sanrajz! Sa tom dvojicom nema šale.

— Tako znači misliš?

— Da, mislim, mister Sanrajz. Treba da se čuvate jednog od njih. Nosi na prstu zlatni trougao.

Sanrajz uzmače jedan korak unazad.

— Mora da si poludeo?!

— Nisam lud nego budan, za razliku od mnogih drugih.

Džeri Sanrajz se pre nekoliko meseci priključio bandi sivolikih. I to zajedno sa četvoricom svojih pri-

jatelja koji su ga sledili čak dovde, do planinskog grada Meše. Razbojničkoj družini se pridružio bez problema, jer, konačno, svakoj bandi je uvek potreban jedan takav surov bezočan čovek.

— Hoćeš li time da kažeš da je on doista jedan od naših? — upitao je s nevericom.

— On je ne samo jedan od naših — uzvрати mu Markot, očigledno praveći se važan. — On nosi veliki prsten. Zar to nije dovoljno?

Odbegli robijaš je mrzeo kada neko sa njim tako govori sa visine. Navikao je do sada da on bude gazda. No skoro u Meši nije bilo čoveka koji bi se usudio da mu protivreči, niti da izigrava gazdu. A sada se ovaj mladić, ovaj nabeđeni šerif ponašao sa visine i odnosio prema neprijatnom strancu, kao prema gospodaru sveta.

Kada se pridruživao bandi, Sanrajz je to učinio samo radi toga da bi neometano mogao da se kreće i radi šta mu je volja. Po celo popodne do kasno u noć igrao je sa prijateljima poker u dvema krčmama u gradu i zarađivao sitne sume.

Stari šerif mu je očigledno smetao, što je bilo kobno po njega. Uostalom, bilo je poznato da su se ljudi sa vešalima zavetovali da likvidiraju sve predstavnike zakona. Tako je, uostalom, i bilo. Od kada je starog šerifa progutala pomrčina, dužnost je uzeo mladi Markot, naravno po želji sivolikih. Oni su ga postavili da sedi u kancelariji i igra ulogu šerifa.

Odbegli robijaš, koji je bio dovoljno razuman da se pridruži ovako moćnoj bandi, nije baš bio sasvim spreman da bez pogovora sluša neprijatnog stranca sa zlatnim

znamenjem na ruci, već je smišljao kako da važnu ličnost bande ukloni, a da se to ne sazna. Sve u svemu, još nije prihvatio pravila ustanovljena u bandi, niti ih se pridržavao.

Oko devet sati ujutro svratio je u Patkinovu radionicu. Snažni Rus radio je kao kovač. Kada je video Sanrajza, nije se preterano obradovao.

— Šta hoćete ovde? Ja baš nemam mnogo vremena. Kao što vidite, napolju stoje četiri konja koje treba do podne potkovati.

— Pričaš kojekakve gluposti! — brecnu se Sanrajz. — Zaveži i slušaj šta ću ti reći. Onaj stranac, koji te je juče bacio na pod...

Zloban osmeh zaigra na kovačevom licu.

— Tebe je dva put bacio na pod, Sanrajz, ha, ha! I to u velikom stilu. Momak udara kao konj i to mu njevito.

Po svemu sudeći kovač je imao neodoljivu želju da svog nezvanog gosta izbaci iz radionice. No, to se ipak nije usudio.

Na to mu Sanrajz prošapta zaverenički:

— Ti ćeš ga ukloniti.

Patkin podiže obrve i upitno pogleda robijaša.

— Da ga likvidiram? Ja?

— To je odlučeno. Savet trinaestorice je o tome većao. Ti ćeš ga ubiti i to...

— Kako ste to zamislili?

— Namamićeš ga u svoju kuću i tresnuti ga jednim kovačkim čekićem po glavi. Ništa lakše od toga.

Patkin odmahnu glavom.

— Ne, burazeru, od toga nema ništa. Ja nikog neću da ubijem.

— Krajnje je vreme da to naučiš. Da ne bi slučajno pokušao da mi podvališ, s tobom će stalno biti još dvojica.

— Ali, ti me ne možeš na to prinuditi.

— U zabludi si, Patkine. Mogu. Zar nisi čuo od ljudi da su ujutro nalazili negde ispod tremova nekog ko je zaboravio da diše, sa nožem u leđima?

Kada je odbegli robijaš primetio da na Rusa nije učinio naročiti utisak, pokušao je da ga pridobije na drugi način.

— Ja sam mislio da ti pripadaš nama.

— Nama? — uzvratila Patkin i počela da se češe po potiljku. — Iskustvo mi je pokazalo da ja pripadam vama samo onda kada sam vam potreban.

— Jasno — uzvratila ubica drsko. — Ljudi koji nam nisu potrebni — iščekavaju. — Izgovorivši to, načinio je pokret kao da puca iz revolve-
vera.

Sin doseljenika iz Rusije ljutito zamahnu kovačkim čekićem i spusti ga na nakovanj, obrisa ruke o zelenu kecelju i gnevno huknu.

— U redu! Ko će još biti sa mnom?

— Pored dvojice u stalnoj pratnji, biće uz tebe povremeno Miler i Bik. U odlučujućem trenutku biće uz tebe.

— Ali vi valjda ne mislite da ću ja još jednom otvoreno nasrnuti na tog čoveka?

— To niko od tebe i ne očekuje. Ti ćeš ga lepo srediti s leđa, onako kao što su sređeni Falak i Hegel.

Ubica iz Santa Fe je izabrao za

svoje ciljeve najograničenijeg i najgrupijeg čoveka u celom gradu. U sebi je likovao što će ga Patkin osloboditi neprijatnog čoveka.

— Kada to treba da se obavi? — ispitivao je Patkin.

— Što pre to bolje. Ukopaćete se ovde u zasedu. Kad ona dvojica izađu iz hotela, igra počinje.

Patkin okrete glavu i promrsi:

— Obojica? O tome nije bilo pomena.

— Pa to se po sebi razume — brecnu se Sanrajz. — Zar si možda uobražavao da onog drugog možemo da pustimo da mirno ode? I onaj kicoš, naravno, mora da bude likvidiran.

Ograničeni kovač steže svoje džinovske pesnice i zaškruta zubima.

— Meni je dosta svega, do guše! Ja sam ovamo došao da radim i da živim, a umesto toga me stalno zovete i uvlačite u neke tuče i obračune. Obećali ste mi da ćete me štiti, ako vam se pridružim, i da mogu da sagradim kovačnicu. Kakva je sad to obmana? Ja od vas uopšte nemam nikakve koristi, samo štete. Sada još zahtevate da ubijem dvojicu ljudi. Ne, od toga nema ništa.

Sanrajz iznenada poteže revolver.

— Ako ti ne budeš pucao, Patkine, pucaću ja i to na tebe.

Džinovski Rus spusti čekić na nakovanj i podboči se.

— U redu, ali to je i prvi i poslednji put da tako nešto činim. Budite u to sigurni!

Sanrajz napusti kovačnicu, a Patkin skide pušku sa zida i pritaji se iza poluzatvorenih vrata. Nije uopšte ni primetio da se dvojica po-

moćnika, koje mu je Sanrajz tobože obezbedio, nisu pojavila.

Ubrzo je primetio na suprotnoj strani ulice kako dva stranca izlaze iz hotela.

Podigao je pušku i repetirao je, a onda ponovo pogledao prema ulazu u hotel. Razrogačio je oči od iznenađenja, jer su u magnovenju dva stranca nestala, kao da su u zemlju propala. Naravno, ograničenom Rusu nije palo na pamet da su stranci mogli da čuju škljocanje, da su razabrali da to neko repetira oružje i da su se sklonili. A upravo tako je i bilo. Vajat Erp i Dok Holidej su čuli metalni zvuk i brzo se povukli natrag u hotel.

— Čudan grad ova Meša — primeti kockar i pripali cigaretu.

Usred predvorja stajala je visoka vlasnica i posmatrala ih. Pre pet godina, posle smrti svog strica, nasledila je hotel i krčmu. Međutim, nije baš umela mnogo šta s tim da postigne. Nije bila krčmarica. Bila je suviše neljubazna i neuredna. Ono što je bilo najgore, imala je podmukao karakter koji nije mogla da sakrije. Zahvaljujući tome u gradu nije imala ni jednog jedinog prijatelja, ni jednu osobu koja bi joj bila bliska.

Vajat je prišao prozoru i osmotrio ulicu.

— Kapija kovačnice malopre nije bila tako privučena. Mislim da se naš prijatelj tamo pritajio i očekuje nas.

— On, ili neko drugi — uzvрати kockar.

— Svakako, to može da bude neka zamka. Nego mi ćemo malo da im podvalimo. Idemo obilaznim putem. Hajdemo!

Srećom, žena ništa nije čula. Samo se sklonila kada su prošli pored nje i krenuli kroz hodnik prema dvorišnim vratima.

Išli su u širokom luku i izbili u paralelnu ulicu. Veoma brzo su našli dvorište kovača i prišli mu sa druge strane.

Dvorište je bilo puno starih kola i točkova, skinutih potkovica i razne druge gvozdurije.

Dok Holidej je ostao kraj sporedne kapije, a maršal se uputio prema radionici, takođe sa suprotne strane. Odškrinuo je vratanca i ugledao preko na glavnoj kapiji džinovskog Rusa koji ga je veče pre toga u krčmi, po Sanrajzovom naređenju, napao. Držao je u ruci veliku pušku i to na gotovs.

— Sa tog odstojanja pogodak mora biti siguran, mister. Zar ne nalazite?

Patkin je bio tako uplašen, čuvši glas iza leđa, da se nije usudio da se okrene. Ostao je nekoliko trenutaka tako, a onda se okrenuo, uperivši pušku na stranca. Bilo je prekasno. Maršal je u obema rukama držao revolvere, i to otkočene.

— Od toga nema ništa, burazeru. Smatram da nisi dorastao zadatku koji ti je poveren. Bolje bi bilo da si ga prepustio svom prijatelju Sanrajzu.

Divovski čovek baci pušku od sebe i promrsi!

— On nije moj prijatelj.

— Zbog čega si onda hteo da nas ustreliš?

— Jer je on to zahte... to vas se ne tiče.

— Mogu da mislim da je tako.

Vajat je preskakao preko komada gvožđa, točkova i ostalih stvari

u radionici. Kad se našao ispred Patkina pružio je ruku.

— Dajte mi vaš revolver.

Kovač odmahnu glavom i podiže ruke.

— Ja nemam više oružja, mišter. Ja uopšte nikada ne nosim revolver, jer ja ne... — prekinuo je u pola reči i počeo da pilji na veliki zlatni prsten, koji je krasio levu strančevu ruku. Stresao se od straha. Tu je bio zlatni trougao, obeležje jednog od najvažnijih vođa organizacije. I baš tog čoveka je hteo da likvidira!

Hteo?

Da li je on to uopšte hteo? Ne, to mu je Sanrajz naredio.

Gledajući u zemlju, procedio je kroz zube:

— Vi pripadate nama. Vi ste gazda, ili tako nešto. Sanrajz mi je rekao da vas ustrelim. Verovatno ni on nije znao da vi...

Vajat samo odmahnu rukom, gurnu vrata i pođe prema hotelu.

Holidej, koji je scenu posmatrao sa kapije, napusti takođe svoje mesto i uputi se u hotel.

Gde je Sanrajz? Gde stanuje?

Razmišljali su neko vreme da li da se rarspitaju kod gradonačelnika. Odlučili su da tako postupe. Jedan dečak im je pokazao kuću starog trgovca.

Međutim, nisu ga zatekli kod kuće. Dočekala ih je žena pedesetih godina žalosnog izgleda i objasnila da je njen muž ponovo krenuo na put.

— Mora da zaradi novaca — jaidikovala je. U protivnom ćemo umreti od gladi u ovom užasnom gradu. Sve je tako užasno. U poslednje vreme je gore nego ikad, od kada...

— Govorite samo dalje, gospođo. Međutim, žena je samo odmahnu-la glavom i zatvorila vrata.

Vajat usput upita jednog dera-na, koji je svoje knjige, vezane kanvasom, nosio ispod pazuha.

— Hej, dečko, hoćeš li da zara-diš pola dolara?

Dečakove oči zasvetliše.

— Naravno, mister. Šta treba da učinim?

— Gde mogu da nađem mister Sanrajza?

Sjaj u dečakovim očima odmah je iščezao.

— Ne znam — promućao je i otr-čao.

Dva prijatelja se značajno pogledaše.

Holidej procedi kroz zube:

— Od toga nema ništa. Ceo grad ga se boji.

Maršal dodade:

— A ja se kladim da pripada si-volikima!

Ceo dan su pretraživali grad bez uspeha. Nije bilo nikoga ko bi smogao dovoljno hrabrosti da oda boravište opasnog Sanrajza.

U kasno popodne ušli su u malu krčmu, koja je upravo otvorena. Unutra je bilo mračno, a za šankom je stajao jedan jedini čovek.

Dok Holidej uđe i zastade ispred šanka.

— Jedan brendi, molim.

Krčmar, mali čovek plave kose i bolešljivog izraza lica, skide sa no-lice flašu i nasu kockaru piće. Holidej se zagleda u čašu, prosv sadržinu, ispra čašu sam, a onda reče krčmaru:

— Dajte mi flašu ovamo. Sam je napunio, a onda platio dva nića.

Gost, koga je zatekao u lokalu, posmatrao ga je vednijakavih očiju.

Mogao je imati najviše trideset godina, ali je bio mršav, pogrbljen i podbuo. U trenutku, kada je Holidej prosuo rakiju, ruke su mu upadljivo počele da drhte.

Pijanica!

Dok Holidej je to odmah primetio. Tako nešto mu nikad nije promaklo. Sinulo mu je da bi možda sa ovim čovekom mogao nešto da uspe.

— Želite li i vi jednu čašu? — upitao je.

Pijanica žustro klimnu glavom i pruži drhtavu ruku.

Holidej mu natoči. Tako je žustro prinosio čašu ustima da mu je jedan deo tečnosti tekao niz bradu i natapao prljavu košulju.

— Još jednu? — upitao je Holidej.

Čovek potvrdno klimnu glavom.

— Mogli biste da mi učinite jednu uslugu — predloži mu kockar.

— Odmah.

— Hajdete sa mnom. Popićemo još nekoliko čašica zajedno.

— Da, naravno. Čovek pohita za Holidejem prema izlazu. Zastali su na tremu.

— Gde da nađem Sanrajza? — postavio je Holidej direktno pitanje.

Čovek je stajao pred njim, ali više nije tako požudno gledao u čašu. Odgovorio je razočarano:

— Ne znam.

Holidej ga dokopa za mišicu i počeo da ga vuče.

— Govorite, čoveče, daću vam celu flašu pića.

— Celu flašu? — Alkoholikareva brada počela je da podrhtava. — Zar celu flašu?

Kockar potvrdi. Video je kako nesrećnikova brada i dalje podrhtava, kako mu znoj rosi čelo, a on-

da odjednom počinje divlje da odmahuje glavom.

— Ne, ne znam, ja neću, ja neću da umrem.

Kockar se razočarano okrete i pođe.

Kada su stigli u dvorište hotela, veče se bilo već spustilo.

— Znači ništa? — promrsi maršal.

— Ništa — uzvratila mu prijatelj.

— Onda znači, nema svrhe. Tako sam i mislio. Ovde samo gubimo vreme.

Kockar se složio.

— U pravu ste, Vajate. Osim toga, brendi mi ovde nimalo ne prija, pa bi bila prava šteta da ne nastavimo put.

Platili su račun i napustili negostoljubivi hotel. Malom crnom dečaku, koji je hranio i timario konje, da lu si napojnicu. Vinuli se u sedla i krenuli. Kada je grad ostao da leži iza njih, maršal zaustavi svog ždrepcu i okrete se u sedlu. Još je mogao da vidi svetiljke grada. Bio je to miran, gotovo prijatan prizor. Ni po čemu se ne bi moglo zaključiti da tamo divljaju razbojnici i da je juče u ovo doba izvršeno grozno ubistvo.

— Ja sam bio odlučio da ovo razbojničko gnezdo ne napuštam sve dok ne nađem Sanrajza — rekao je Vajat više za sebe.

I Holidej je zaustavio svog konja i posmatrao svetiljke grada.

— Znam da je tako, Vajate. Ali, mi moramo do Crvenog jezera. Oni neće čekati na nas.

— Neće nas čekati, svakako. No, ja ću se vratiti i uhvatiti tog zločinca.

Bilo je sigurno da će maršal tako i postupiti, jer je tipove, kakav

je bio Džeri Sanrajz, mrzeo iz dubine duše. Da žalost, bilo je veoma mnogo ljudi kojima tuđi život nije ništa značio. Ukoliko bi posle prvog ubistva izbegli kaznu, terali bi dalje isto — prvom prilikom bi ugasili još nečiji život. Šta je mogao da im učini mladi Indijanac? Baš ništa. Samo je prošao pored njih, nije se čak ni popeo na trem. Ne, prošao je samo ulicom, a onda su ga dokopali i uvukli u krčmu da ga ubiju.

Džeri Sanrajz ga je ustrelio kao pobeslenog psa a u Meši ni jedan petao čak nije ni zakukurikao zbog toga.

*
**

Nastavili su dalje prema planinama, čiji su se visoki vrhovi uzdizali prema nebu. Jahali su celu noć putem koji je bivao sve strmiji, a tek u praskozorje stigli na zaravan čije su strane bile okomite i zastrašujuće.

— Sada bi trebalo da nađemo neki zgodan prolaz — reče maršal.

Ovde je još uvek bilo veoma mračno, iako je dan počeo da sviće. U kamenim masivima je uvek bilo tamno. Odavno su već sjahali sa konja i vodeći ih za uzdu sporo napredovali. Tražili su prolaz. Neočekivano brzo naišli su na usek, kroz koji su čak mogli da prođu na konjima. Taj usek bio je tako prav i tako pogodan za prolaz, kao da ga nije priroda stvorila, nego ljudska ruka oblikovala. Nepun sat kasnije sunce je počelo da sija i da ih gotovo zaslepljuje. Da bi mo-

gli da vide ispred sebe, morali su šakama da zaklanjaju oči.

Vajat pokaza jednu udolicu u kamenom masivu.

— Tamo vodi izgleda nekakav put. Čini mi se da njime čak i kola mogu da prođu. Moramo da pokušamo da se do tamo probijemo.

Ponovo su sjahali sa konja i krenuli prema udolici.

Kad su najzad stigli do puta koji je vodio dalje uzbrdo, bilo je već deset sati. Put je bio širok, ali prilično kamenit. Jahali su do prvog zavoja prema jugu i našli se pred provalijom koja se ravno kao strela spuštala u dubinu.

Napredovali su veoma, veoma polako.

Negde oko podne u jednom kamenom udubljenju zastali su da predahnu.

— Grozna stvar, ići kamenim putem za koji znate samo po čuvenju — zaključio kockar.

Čovek iz Misurija se zagledao preko provalije, koja se nalazila nedaleko od njih.

— Planinski vrhovi ne mogu biti daleko, jer je stazica sve uža. Na žalost, nećemo brzo napredovati.

Nastavili su put. Staza je bivala sve opasnija, što su se više približavali kanjonu. Najzad je pred njima pukao vidik. Mogli su da prema istoku vide daleko. Horizont je bio pregledan.

Sunce je veoma rano zašlo, bacajući svoje zlatnocrvne zrake na kamenite vrhove, koji su ionako već bili crvenkasti. Najzad su prošli kroz kanjon. Put je sada delovao kao most. Levo je bila provalija, desno takođe. Taj most jasno nije imao ogradu.

Dok Holidej je jahao iza maršala.

Vajat Erp je gledao pravo pred sebe, ne zbog toga što je zazirao da gleda levo i desno u provaliju, nego da bi video kuda ih dalje vodi put.

Bio je zamišljen. Iznenada je iza sebe čuo laki uzvik. To se Dok oglasio. Maršal je oprezno zaustavio konja i okrenuo se u sedlu.

I kockar je zaustavio konja i levom rukom pokazivao u pravcu, juga, preko provalije.

Ugledali su u daljini okruglu rupu u stenama i ispod nje gotovo u samom podnožju svetlucala je površina vode. Zalazeće sunce je činilo vodu doista crvenom.

— Crveno jezero!

Vajat kliznu iz sedla, izvuče iz bisaga doglad i upravi ga prema jezeru. Mogao je samo da vidi južni deo jezera.

— Ne mogu bogzna šta da vidim — objasnio je. — Južna i jugozapadna obala su kamenite i veoma strme.

— Jeste li vi uopšte sigurni da je to Crveno jezero?

— Pretpostavljam. Ovde na daleko druge vode nema.

— Kako mislite da stignemo donde. Očigledno se ne nalazimo na pravom putu.

— Ne verujem da smo pogrešili put. Od podnožja ni jedan drugi put ne vodi gore. Moraćemo da pređemo ovaj užasan kameni most, a onda jugozapadno dalje. Sigurno ćemo tamo već naći načina da prođemo.

Kada su konačno ostavili iza sebe most na vratolomnoj visini, videli su da odatle doista vodi jedan put

kroz planine prema jugu. Posle izvesnog vremena su ponovo između kamenitih masiva mogli da primele jezero. Sada su ga, naravno, videli mnogo jasnije.

— Nadam se da će to biti divno silaženje — primeti kockar.

Ova primedba izgleda da je bila sasvim umesna, jer im se činilo da uopšte ne postoji prilazni put do jezera. Delovalo je kao džinovska rupa napunjena vodom, a onda zazidana ogromnim kamenim masivima. Najverovatnije do sada ni jedan čovek nije našao put do jezera.

— Mi baš ne vidimo sve, Dok. Možda je sa severoistočne strane sasvim drugačije. Uostalom, zar mora jezero da bude baš okruglo? Meni se čini da nam odavde tako deluje, a da je u stvari duguljasto i da se sa severne strane prosto uvlači među stene, što se odavde ne može videti.

Na veliko iznenađenje primetili su da planinska staza počinje da vijuga i da se vrlo strmo pušta nadole. I staza je bila takođe gotovo priklještena ogromnim okomitim kamenim masivima. Mrak je sve više osvajao.

— Morali bismo da požurimo — rekao je maršal svom saputniku. Ako nam ne bude uspelo da stignemo na obalu jezera pre nego što noć osvoji, moraćemo negde ovde da sačekamo do sutra i nastavimo put. Po mraku je isključeno da se krećemo po ovako opasnom, nepoznatom terenu.

Odjednom, sasvim neočekivano, sa desne strane visoki kameni zid kao da je bio odsečen i otvarao vidik. Gotovo na dohvat ruke svetlucala je sada pred njima tamnocrvena površina jezera.

Ispostavilo se da je maršal bio u pravu. Crveno jezero na zapadnoj i južnoj strani nije imalo obale, nego okomite stene.

Vajat sjaha sa konja, i pođe prema kamenom ispustu, udaljenom sto jardi. Ličio je na balkon sa koga se jezero daleko bolje videlo. Gotovo četvoronoške je išao napred do same ivice. Međutim, i ovde nije imao mnogo bolji vidik.

Nastavili su da jašu što su brže mogli, onoliko koliko su to kamenito tle i mrak koji je osvajao, dopuštali.

Četvrt sata kasnije našli su se na mestu sa koga se jezero bolje videlo. Odatle su otkrili da se jezeru ne može prići ni sa severne strane.

Ćutke su gledali u dubinu.

— Morali bismo da požurimo — podseti maršal. — Ne smemo da dozvolimo da noć sasvim osvoji pre nego što stignemo dole.

— Zar ste uopšte uvereni da ovaj put vodi dole?

— Uveren, naravno, nisam, ali činjenica da stvarno vodi nizbrdo, nagoni me na zaključak da vodi do jezera.

Uskoro je put postao širi, tako da su daleko brže napredovali. Pola sata kasnije jezero kao da je ležalo pod njihovim nogama. Nisu samo mogli da vide istočnu obalu. U međuvremenu se mrak sasvim spustio. Jezero je delovalo očaravajuće. Iz njegove dubine je izbijala tamno-crvena vatra, kao usijanó ugljevlje. Površina vode bila je sasvim mirna i imala blagi srebrnasti odsjaj, kao tanku skramu preko crvene mase. Kameni masivi naokolo delovali su sivocrno i predstavljali neku vrstu nepomične crne straže oko jezera.

Dva prijatelja su neko vreme posmatrala ovu izuzetnu prirodnu lepotu.

Najzad kockar skloni pogled sa jezera i naže se da pričvrsti kaiš na sedlu svog konja. Rekao je više za sebe:

— Šta ako oni više nisu tamo?

— Nije isključeno da su otišli — uzvрати Vajat šapatom. — Konačno, Kočiz nam je još pre dva dana to pominjao. Možda su se ovde okupili samo na dan-dva.

— Svemu tome treba dodati i to, da je Kočiz trebalo da stigne iz planina do Čirakue gde se video sa nama.

Vajat odmahnu glavom.

— Tu ste se preračunali, Dok. Da bi saznao šta se na Crvenom jezeru zbiva, uopšte i ne mora da dolazi ovamo. Pravo da vam kažem, ja uopšte i sumnjam da je došao sa jezera. On ima svoje ljude. Da je lično bio na jezeru, to bi mi svakako i rekao. Ipak, Dok, mi smo stigli prilično brzo. Nismo gubili u vremenu.

Holidej se lako strese i pokaza u dubinu.

— Ali, ova tišina!

Vajat sleže ramenima.

— Bilo kako bilo, moramo dalje.

Put, koji je vodio dalje kroz kamene masive, bio je sada utonuo u mrak, tako da su formalno napredovali korak po korak. Proteklo je deset minuta kada su ponovo mogli da vide jezero utonulo u noć. Sa iznenađenjem su otkrili da se sada nalaze najviše dvadeset do trideset jardi iznad površine jezera.

Maršal dodade svom prijatelju uzde, a onda lagano krete napred prema jednom kamenom ispustu. Nije još došao do ivice, kada je pri-

metio da je istočna obala jezera prostrana i dostupna i da predstavlja borovu šumu. Pri odblesku srebrnastocrvene površine jezera nazirali su se obrisi visokih borova. Vajat se vratio i rekao prijatelju šta je otkrio.

— Dakle, vaše pretpostavke su se pokazale tačnim.

— Ko to zna, Dok! Dole postoji mesto na kome se ljudi mogu okupiti, a da ih gotovo niko ne prime ti.

— Šta sad smerate?

— Moram dole. Najbolje bi bilo da vi sa konjima ostanete tu za slučaj da moramo da bežimo.

— Onda bi prvo trebalo da saznamo kako ćete dospeti dole i gde se ovaj put završava. Možda vodi oko celog jezera.

— Nemoguće. Videli ste i sami koliko su obale okomite.

— Ne znam ni sam šta da mislim. Iz daleka nismo baš mogli da sagledamo sve. Nije isključeno da put vodi duž celog jezera uz same stene. Pitanje je kako stići do onih šuma dole ispod nas.

Nastavili su oprezno. Posle izvesnog vremena maršal je ponovo zastao i okrenuo se.

— Bili ste u pravu. Po svemu sudeći, puteljak vodi oko celog jezera. Sada primećujem da stene imaju blaži pad prema jezeru, a put vodi pravo u šumu.

— U tom slučaju treba nam još najmanje pola sata da tamo stignemo.

— Verovatno i više — zaključio maršal.

Sve vreme su posmatrali šumu. Iznenada im se učinilo da su postali žrtve fatamorgane. Negde dole, ne-

daleko od obale, za trenutak kao da je nešto zasvetlelo. Vajat okrete glavu i prošaputa:

— Jeste li videli ono?

— Da, bila je to svetlost. Čak ne naročito slaba. Dugačak trag svetlosti pao je na površinu vode.

— Sada je opet sve mračno.

— Dakle, ovde, u ovom zabitom delu sveta, u ovoj sakrivenoj šumi, možda borave ljudi.

— Veoma teško mogu da poverujem da tamo neko stanuje — reče maršal. — Sumnjam da tamo ima ljudi.

— Ljudi ne. Tamo su sivoliki.

Uzbuđeno su posmatrali šumu.

— U redu — konačno izusti maršal. — Nema više nikakvog smisla da obilazimo jezero. To bi trajalo suviše dugo. Osim toga, moramo računati s tim da je na nekom zgodnom mestu postavljen stražar, koji će nas sigurno otkriti.

Holidej se složio.

— I, šta ste smislili?

— Moram ovuda dole.

— Ovuda? Kako to mislite da izvedete? Stena se spušta oštro na dole i visoka je bar deset jardi.

— Vratio bih se malo nazad, do kamene terase. Tamo strana nije tako okomita. Ako budem pažljiv i srećan, uspeću!

Holidej je upozorio maršala da bi to moglo da bude veoma opasan poduhvat, jer po ovom mraku nisu mogli da sagledaju kakav je teren. Nije isključeno da bi neki komad stene mogao da se odroni na Vajata, ili, što bi bilo isto tako opasno, izazove buku.

— Nemamo drugog izbora — zaključio je maršal. — Moramo dole.

U svakom slučaju, bar jedan od nas dvojice.

— Idem ja sa vama.

— Ne, vi morate ostati kod konja. Ne bi smo smeli da ostavimo životinje ovde bez ikakvog nadzora.

— Možda bismo mogli da ih sklonimo negde u neko udubljenje?

— To nikako. Mnogo bi mi bilo draže da ste vi uz životinje za slučaj da moram da bežim.

— Naravno, pod pretpostavkom da možete pobeći.

— I ovog puta se slažem sa vama, Dok.

Vajat podiže ruku u znak pozdrava i nestade u mraku.

Holidej ga je pratio pogledom, a onda napregnuto osluškivao. Šum je bio sve tiši i najzad se izgubio.

Maršal je stigao do kamenog ispušta i počeo da se vere. U početku je išlo dosta dobro, ali je ubrzo teren postao veoma strm. Iznenada se pred njim otvorio klanac. Upravo ono od čega je Holidej strahovao. Šta sad? Da se vrati?

Ni u kom slučaju. Samo kako da stigne, kako da nastavi? Počeo je da puže četvoronoške. Pošto nije video kuda se kreće, oštra stena mu je isekla zglob na levoj ruci.

Iznenada se uplašeno trgao. Leva noga mu je kliznula i ostala da lebdi nad srebrnocrvenom površinom jezera.

Ovo je bio čorsokak. Morao je nazad. Vratio se deo puta, a onda odjednom čuo odjek. Priljubio se uz stenu i zadržao dah. Šta se to dogodilo? Verovatno se pod njim kotrljao neki kamen. Napregnuto je gledao u mrak. Najednom je nabrao obrve. Nešto slično razvodnienom mraku, za nijansu svetlija traka na-

lazila mu se sa leve strane. Koliko ima do te tačke? Koliko je udaljena? To je u ovakvim uslovima bilo teško odrediti. Nogama nije mogao da dodirne čvrsto tle, a svetlija traka bila je možda i daleko. Da li je to prolaz? Najverovatnije, jer se samo tako moglo objasniti što mrak na tom delu nije tako gust. Da se zatrči i preskoči. Oprezno je pošao tri koraka natrag, zastao, udahnuo vazduh punim plućima. Svaki mišić bio mu je napregnut. Pošao je ponovo tri koraka napred i odbacio se. Srećom u poslednjem trenutku zatvorio je oči da ih ne bi slučajno povredio. Tek kad je osetio ubode po telu, shvatio je šta se dogodilo. Nalazio se neposredno iznad šume borova, a onaj svetli trag bilo je rastojanje između dva stabla. Osećao se kao da je skočio na džinovski kaktus. Grčevito se obeima rukama držao za grane, ljuljajući se tamo-amo. Uz krajnje napore uspeo je da se dočepa grane susednog drveta, a onda sa tog stabla dalje napred. Dlanovi su mu bili izbodeni. Priljubio se telom uz stablo i osluškivao. Dole je bilo sve tiho. Ipak, oprezno je sačekao. Ukoliko je neko slučajno posmatrao njegov skok, ili ga je bar čuo, verovatno negde dole u mraku vreba. Proteklo je dosta vremena pre nego što je oprezno sa grane na granu silazio niz stablo.

Poslednja grana nalazila se svih sedam jardi iznad tla. Zemlju je mogao da razazna zahvaljujući odblesku sa vode. Opet je čekao prilično vremena pre nego što je nastavio da se spušta. Međutim, nije se čuo nikakav šum. Pa ipak, sa ovog mesta, ili bar nedaleko odav-

de, on i Holidej su primetili trag svetlosti. Spuštanje niz stablo bilo je mnogo teže nego što se pretpostavljalo. Kada je konačno nogama dodirnuo tle, ruka i desna strana lica bili su mu sasvim izgrebani. Sada je ustanovio da je tle pod njim dosta vlažno i meko, tako da se verovatno ne bi ozledio da je skakao sa poslednje grane. Ipak, dobro je što nije skočio, jer u ovakvoj grobnoj tišini svaki šum se morao čuti.

Priljubljen uz zemlju posmatrao je jezero. Šuma se nije prostirala do same vode. Tu je obala bila delimično peskovita.

Šta ono bi! Ponovo je između drveća primetio bljesak u pravcu jezera. Isti onaj bljesak, koji su ranije obojica primetili. Puzao je od stabla do stabla i približavao se mestu sa koga je bljesak došao.

Iznenada je zastao. Pred sobom je ugledao prostor nekih pedeset jardi raskršćene šume. Tu se nalazila koliba, široka i niska i podsećala na zver spemnu na skok. Iz nje nije dopirao nikakav šum, niti se videla svetlost. Nastavio je da puže prema zaravni i kolibi, prilazeći joj sa strane. Ponovo je primetio bljesak. Prilazio je kolibi sa zadnje strane i tu primetio prilično veliki prozor i siluetu jednog čoveka. Bio je izrazito visok, držao je u ruci veliki fenjer i njime mahao tamo amo.

Netremice je posmatrao ovaj prizor. Sada mu je bilo sve jasno. Od prednje strane kolibe, pa sve do obale jezera bio je prosečen put. Iznutra je neko davao svetlosne signale prema jezeru. Ali zašto prema jezeru? Ko je trebalo da vidi te

signale. Sa one strane se vodi nije moglo prići. Bile su oštre okomite stene.

No, zar i on sam nije primetio svetlost još dok je bio na stazici, koja se odavde nalazila južno? Uostalom, odblesak svetla na površini jezera mogao videti sa svih strana. Konačno, možda i nije bilo potrebno da se vidi izvor svetlosti. Možda je trebalo samo videti odblesak na vodi.

Šta li je ovo trebalo da znači? Vremenski razmaci između dva svetlosna signala bili su tako dugi da nipošto nije mogla da bude u pitanju morzeova, azbuka. Posmatraču je bilo potrebno izuzetno strpljenje, onako kako jedino Indijanci imaju.

Da ovde možda ne žive crvenokožci?

To ne bi moralo biti nemoguće, iako se zna da oni ne grade kolibe, niti daju svetlosne signale. Ipak, da su oni u pitanju, Kočiz bi mu sigurno nešto o tome rekao. Prošlo je nekoliko dana od kako je razgovarao sa poglavicom. Međutim, oprezni Kočiz bi mu sigurno skrenuo pažnju da se na tri dana jahanja od mesta gde su se sreli u šumi, uz obalu jezera, nalaze Indijanci.

Ne, čovek koji je sad davao svetlosne signale iz kolibe nije bio Indijanac. To je maršalu sada bilo jasno, iako nije mogao da vidi ništa više osim nejasne siluete. Ipak, bio je uveren da ima posla sa belcem.

Nastavio je da puže napred, priljubljen uz vlažno tle.

Ponovo se setio da je još u najranijoj mladosti bivao u društvu Indijanaca i da je od njih naučio mnoge korisne stvari.

Već je izbio na čistinu. Sada je morao da izađe iz zaklona mraka i izbiye na čistinu. Legao je na zemlju i puzao kao zmija. S vremena na vreme bi se zaustavio i napregnuto osluškivao. Kada se približio na dvadeset koraka od kolibe čuo je neki šum. Odmah se ukopao na mestu. Šum se ponovio. To su bila vrata koja se lako škripala u šarkama. Vajat je izvukao iz futrole svoj veliki bantlajn specijal i držao ga na gotovs u levici. Sve se opet utišalo.

Pošto nije mogao da vidi vrata, ocenio je da se nalazi na prednjoj strani kolibe. Mora biti da su bila malopre otvorena, jer kako bi inače mogao da primeti svetlosni signal? Izgleda da ih je čovek u kolibi u međuvremenu zatvorio. Nastavio je čistinom i odjednom primetio na uglu kolibe ogromnu životinju. Bila je velika kao tele i imala dugu dlaku. Možda je to bio vučjak, ili čak pravi vuk. Instinktivno je stegao revolver. Životinja je zastala nekoliko koraka ispred kuće i njuškala u njegovom pravcu.

Čovek iz Misurija je ležao na zemlji, glave malo odignute od tla, sa revolverom u ruci. Životinja se nije micala s mesta. Delovala je kao okamenjena.

Nebesa! Samo mu je još to nedostajalo! Ako bude prinuđen da ispali hitac na životinju, odaće se. A u borbu s vukom, koristeći nož, nije smeo da se upusti u ovom mraku.

Sasvim neočekivano životinja okrete glavu prema jezeru.

Vajat je uhvatio desnom rukom jedan manji kamen i bacio ga daleko ispred sebe. Kamen je pao uz samu vodu u peskoviti deo obale.

Životinja je odmah potrčala u tom pravcu.

Maršal je skočio na noge i potrčao prema kući. Bio je sasvim blizu i mogao da čuje šumove.

Znao je da sada mora da bude posebno oprezan, da unutra sada vlada mrak, i da čovek, koji daje svetlosne signale, sigurno još uvek stoji kraj prozora.

Pogledao je za svaki slučaj prema obali i video kako životinja stoji u pesku i reži. Bio je to dakle pas. Našao je kamen. Da psa nije bilo, sve bi sigurno imalo drugačiji obrt.

Vajat je uspeo da se prišunja levom zidu kolibe, na kome nije bilo prozora nastavio je do ugla i stigao do prednje strane. U tri koraka našao se na vratima. Nisu bila zaključana.

Pritisnuo je bravu i ušao.

— Osvetli — rekao je tiho. Niko se nije odazvao.

Da nije čovek možda napustio kolibu? Izmakao se od vrata i priljubio uz zid. U magnovenju je osetio da nije sam u prostoriji. Pas je napolju počeo divlje da laje. Zatim se približio vratima i počeo da grebe šapama.

Vajat se nije micao s mesta. Preko, u drugom uglu, prostorije, škripala je postelja.

Zar je moguće da je čovek u međuvremenu legao i za tako kratko vreme zaspao?

Tako je doista bilo. Čovek je ustao sa postelje i pošao prema vratima, odškrinuo ih je i bunovno upitao:

— Šta hoćeš, Ari? Gubi se odavde!

Pas je i dalje grebao na vrata i pokušavao da prodre u prostoriju.

Dremljivi čovek ga ljutito udari nogom. Pas zacvile i izmače se, a onda poče ponovo divlje da laje i baci se na vrata.

Vajat gotovo da nije ni disao. Napregnuto je iščekivao šta će se dalje dogoditi.

Čovek je zatvorio vrata. Lajanje je bivalo sve jače i jače. Pas se skoro udavio od besa.

Čovek je stajao neodlučno, a onda ponovo odškrinuo vrata. Životinja je projurila pored njega i u tren oka se stvorila kraj maršala. Vajat udari psa. Pošto je u prostorijski vladao mrak nije mogao da razabere predmete oko sebe. Jedini mu je spas bio da ponovo izleti napolje. To je i učinio. Izleteo je iz kolibe i munjevito zatvorio vrata za sobom. Samo što je stigao da ugla a vrata su se ponovo otvorila. Pas je iskočio napolje, a za njim i čovek.

— Hej, ko je tu? Pucaću!

Pas je stigao do Vajata. Maršal ga je ponovo odgurnuo, no snažna životinja se odmah našla na nogama i spremila se na osvetnički skok. Stajao je kao ukopan, ruku iznad glave. Dočekao je životinju i s njom se zajedno našao na zemlji. Nastalo je gušanje između čoveka i životinje. Uspeo je u jednom trenutku da obema rukama udari psa u potiljak i pritisne ga uz tle. Životinja klonu.

Za to vreme čovek je optrčao kuću sa druge strane i sada se našao iza Vajatovih leđa. Maršal se delimično okrenuo i žestokim udarcem pesnice oborio čoveka.

Iscrpljen gušanjem naslonio se na zid kolibe.

Šta to bi? Šuma kao da je odjednom oživila. Iza debelih stabala izlazile su tamne prilike, ustremljujući se prema kolibi. Bacili su maršala na zemlju.

Uspeo je ponovo da stane na noge, odbaci napadače od sebe, dokopa jednog džinovskog momka, a onda pokazao na zid kuće.

— Eno ga tamo, dokopaj ga!

Tu je počinio veliku grešku. U žustrini borbe, tražeći izlaza i žesleći da skrene pažnju napadača sa sebe, potpuno je prevideo činjenicu da su se svi pojavili i borili ćutke, ne puštajući ni glasa od sebe. Dakle, čim je progovorio, odmah se odao.

Ponovo su se svi ustremili na njega i oborili ga na zemlju. Grozničavo se borio, očajnički. Oborio je trojicu, četvoricu. Neprijatelj je bio nadmoćniji i brojniji. Sve se odigralo veoma brzo i nemo. Niko nije izustio ni jednu reč, niti je pustio glasa. Brzo i vešto su vezali maršalu ruke i noge i odvukli ga u kolibu.

Ni sada se niko nije oglasio. Mogao je da vidi noge ljudi oko sebe, jer su vrata bila malo odškrinuta.

Protteklo je tako deset minuta, kada su njegovi napadači počeli da se komešaju.

Vrata su se širom otvorila i na njima se pojavio čovek, čiju je priliku Vajat Erp mogao da razazna pri slabom svetlu. Bio je visok, plećat i vitak. Maršalu je gotovo srce prestalo da kuca od iznenađenja. Taj čovek je nosio šiljatu kapuljaću. I ostali, koji su za njim pristizali, nosili su iste takve kapuljače. Užasna misao prošla mu je kroz glavu: Kju Klus Klan! Da ovi ljudi možda ne pripadaju tajnoj organizaciji ko-

ja u Americi postoji već pola stoleća?

Šta je sa bandom ljudi sa vešalima? Sa sivolikima, koje je ovde očekivao da nađe. Da možda i oni nisu članovi Kju Klus Klana? Ova pomisao bila je tako jeziva i užasna, da je maršal nesvesno sklopio oči. Imao je želju da sam sebi razbije glavu što na tu pomisao nije ranije došao.

Kju Klus Klan! Užasna tajna organizacija, osnovana pre građanskog rata, još uvek je dakle postojala!

Ipak, postojala je mogućnost da su to neosnovane pretpostavke. Možda su se ovi ljudi služili kapuljicama samo da se prikriju. Možda nemaju nikakve veze sa užasnim Kju Klus Klanom.

Međutim, pomisao, ideja koja mu se u trenutku ugnjezdila u svest nije htela da ode. Nije mogao da je odagna. Naprotiv, u sećanje su mu se vraćale užasne slike. Setio se kako je u svoje vreme Klan terorisao ljude u Monmosu. Članovi organizacije su palili kuće, linčovali građane i rasterivali im stoku. Zbog čega? Niko to nije tačno znao. Možda zbog osвете, možda zbog toga što građani nisu hteli da plaćaju porez koji je Klan za sebe tražio.

Još u najranijem detinjstvu Vajet Erp je doživeo takve stvari, kojih po užasu nije bilo ravnih. Srećom, od kako je rat završen, niko više nije pominjao Kju Klus Klan. Svi su bili uverenja da je ratnim pustošenjima organizacija rasturena i da je zajedno sa ratom zaboravljena i nestala.

Onda je pre nekoliko meseci naišao na jednu razbojničku organizaciju, koju su nazivali ljudi sa veša-

lima, ili banda sivolikih. Čudna pravila vladała su u toj razbojničkoj organizaciji. Iako je u ovom još uvek divljoj zemlji bilo mnogo bandi, koje su sa više ili manje uspeha deјstvovalе, nijedna do sada nije ni po čemu podsećala na bandu sivolikih. Još pri prvim susretima sa sivolikima, palo mu je u oči da organizacija ima veoma čudna pravila. Širila se kao šumski požar, oštro kažnjavala neposlušne članove i delovala veoma podmuklo, ali istovremeno i promišljeno. Iako je uspeo da uhvati veliki broj pripadnika bande, njih je iz dana u dan bivalo sve više, prosto kao da su iz zemlje nicali.

U svoje vreme Kju Klus Klan je bio nešto kao bolest, koja se širila brzinom epidemije.

Ljudi sa vešalima? U stvari, u čemu su se oni uopšte i razlikovali od Kju Klus Klana?

Mogao je sada da urla od nemoćnog besa što na tu pomisao nije ranije došao.

Iznenada se setio da mu je Dok Holideј one noći kada su na njega pucali, na sred ulice, dok je ležao u prašini osvetljen svetlošću koja je dopirala kroz prozor saluna, rekao tužno se osmehujući:

— Prokletstvo, ovo kao da je Kju Klus Klan.

Njegov prijatelj je to rekao u jednom veoma opasnom trenutku, kad je trebalo spasavati glave, tako da dalje o tome niko više nije mislio. Tek sada se setio prijateljevih reči. Nekadašnji zubni lekar iz Bostona izgovorio je proročanske reči: Kju Klus Klan! Sada je bio tu oko njega. Bilo je dvadeset, možda i trideset ljudi. Nije isključeno da ih

je još stotinu prikriveno iza drveća na istočnoj obali jezera.

Vajat Erp je ponovo otvorio oči.

Šta je sa Kočizom? Ako se ovde doista radi o Kju Klus Klanu, on je to sigurno morao da zna. Opet ga je spopala sumnja. Konačno, šta Indijanci uopšte znaju o ovoj tajnoj organizaciji i da li uopšte umeju da razlikuju Klan od bande sivolikih? Uostalom, u čemu je uopšte i bila razlika? U suštini, ni Kju Klus Klan nije bio ništa drugo do razbojnička banda, iako su stalno govorili o slobodi ličnosti i borbi protiv poreških pritisaka i izrabljivanja. Bila je to razbojnička banda i ništa više. A priče, koje su kružile svetom, nisu bile drugo do prazne laži. Ispod kukuljica krili su se razbojnici, koji su hteli da prigrabe imanje i dobra ostalih ljudi.

To isto su sada činili ljudi čiji je znak bio trougao. Ovo saznanje za izvesno vreme je paralisalo maršala i obeshrabrilo ga. Ako sada ovde ima doista posla sa starim Kju Klus Klanom, to jest družinom sličnog karaktera, onda je njegova borba beznadežna. Ovo saznanje pomoglo mu je da shvati u kakvom se opasnom položaju nalazi. Kju Klus Klan ili slična organizacija nije znala za milost, bila je veoma jaka i raširena po celoj zemlji. Prema tome, borba pojedinaca ili nekolicine značila je manje od kapi hladne vode na usijani kamen.

Za sve to vreme na uzanoj planinskoj stazici stajao je Dok Holidej čuvajući konje i ne sluteći ništa.

Maršal je sebi prebacivao što je bio tako slep u slučaju bande sivolikih.

Izgleda da je sve što je činio poslednjih nedelja bilo uzaludno: užasni naponi, kojima su on, Dok Holidej i Luk Šort bili izloženi, opasne situacije u koje su uletali da bi istrebili sivolike, sve je bilo besmisleno. Jaki lanac, koji je bio zatvoren, izgleda nemoguće je probiti.

Čovek, koji je stajao na vratima, uopšte se nije pokrenuo. Stajao je kao drveni kip i podsećao maršala na jednog od vođa klana gore u Illinoisu, koji je takođe imao beskrajno mnogo vremena i strpljenja. Vajat ga je kao dečak posmatrao kako pali kuću jednog od suseda porodice Erp i mirno stoji sa svojim ljudima posmatrajući plamen. Na glavi je imao belu kapuljaču i stajao kao ukopan. Imao je mnogo vremena očigledno.

Isto tako i ovaj čovek, koji sada stoji na vratima kolibe, kao da nikuda nije žurio. Beskrajno sporo je podigao ruku i jedan od ljudi priđe lampi i osvetli prostoriju. Vajat je sada video da svi koji se nalaze oko njega imaju kapuljače. Međutim, nisu bile bele kao kapuljače članova Kju Klus Klana, nego sive. Sive, kao i marame članova bandi s vešalima, na koje je Vajat do sada nailazio. Osim toga, te kapuljače nisu bile tako duge kao kapuljače članova Kju Klus Klana. Što ih je duže posmatrao, Vajatu su sve više ličile na trougao.

Možda je to samo zabluda? Ne, sigurno nije bila.

Kapuljača čoveka, koji je stajao na vratima, nije imala šiljak gore. Kao da je bio odsečen.

Kada je čovek stupio u prostoriju i tako bio bolje osveljen, Vajat je primetio da nosi istu kapuljaču

kao i ostali, da joj vrh nije odsečen, nego crn. Da li je to obeležje vode? Možda je čovek, koji sada stoji samo četiri koraka udaljen od njega, tako očajnički tražen veliki vođa sivolikih. Da li je on vođa ponovo povampirenog Kju Klus Klana? Možda on nosi na savesti deo bezbrojnih razbojništava koja su u svoje vreme počinili članovi tajne družine.

Ova pomisao bila je užasavajuća. Vajata su dokopala trojica. Dvojica su ga uhvatila za ruke, a jedan za noge i tako izneli napolje. Video je da je napolju na zaravni prema jezeru zapaljena vatra. Oko nje su u širokom krugu stajali ljudi sa kapuljačama. Vođa je stajao nešto po strani.

Još uvek niko nije izustio ni reč.

Vođa je stajao nekoliko koraka od njega, pa ga je pri svetlosti vatre mogao dobro da vidi. Odjednom mu je sinula čudna pomisao: da li je ovaj čovek Ajk Klanton? Po stasu i držanju bi to mogao da bude on. Što je duže o tome razmišljao, sve mu se više to činilo verovatnim, jer za ovaj posao, za ovakvo vođenje organizacije, rančer iz okoline Tombstona imao je mnogo dara.

Još u ono vreme, dok je vodio svoju bandu, uveo je u nju takva pravila, koja su mnogo podsećala na pravila u sadašnjoj bandi sivolikih, kao i na pravila već zaboravljenog Kju Klus Klana. Nije bilo, uostalom, isključeno da je Ajk Klanton bio u vezi sa nekadašnjom tajnom organizacijom, preuzeo njeno vodstvo, proširio je i osnažio. Bilo je to delo, koje je Vajat Erp mirno mogao da pripíše Klantonu.

Vođa podiže levu ruku, kratko i

neprirodno, kao da je bila od drveta i pokaza na jednog od ljudi u krugu. Ovaj istupi napred i priđe na tri koraka od zarobljenika, spusti glavu i upita:

— Imaš li još šta da kažeš?

Vajat je napregnuto slušao glas. Bio mu je nepoznat.

Veoma vešto! Vođa ne govori! I sada, još u jednom trenutku koji je za zarobljenika bio užasan, bezizlazan, vođe je strahovao da se oda glasom.

Ajk Klanton!

Vajat Erp je sumnjao sve više i više da se ispod sive kapuljače sa crnim vrhom krije upravo on.

Vođa ponovo podiže na neobičan način levu ruku, a čovek iz kruga, koji mu je prišao, ponovi pitanje:

Vajat klimnu glavom.

— Da, hteo bih rado da govorim sa vašim vođom.

Čovek sa sivom kapuljačom odmahnu glavom.

— Zbog čega sam vezan?

Član organizacije, koji je jedini progovorio, uzvрати:

— Zbog toga što treba da umreš.

— Zbog čega treba da umrem?

Član družine podiže glavu i pogleda vođu. Ovaj načini pokret koji maršal nije umeo da protumači. Jedini član družine kraj vatre, koji se nije ponašao kao da je nem, objasni:

— Svaki neprijatelj mora da umre.

— Ko vam kaže da sam vam ja neprijatelj?

Tišinu, koja je vladala među članovima družine, prekinuo je zvonak smeh jednog čoveka.

Vođa odmah okrete glavu prema njemu i uperi desnu ruku.

Čovek, koji se smejao, morao je odmah da stupi napred, a član družine, koji je stajao kraj Vajata, upita ga:

— Zbog čega si se smejao?

Vajat je sada pažljivije posmatrao svog sabesednika. Nosio je kratku kapuljaču kao ostali, s tim što je padala do samih ramena. Međutim, odelo mu je bilo obično, onako kako nose ljudi u ovim krajevima. Takvo odelo su nosili i poneki kauboji. Košulja je bila u boji, prsluk kratak u obliku bolera, pripijene pantalone i opasač. Pošto je bilo sveže, imao je preko svega kaput. Na njemu nije bilo ničega što bi maršalu moglo da bude poznato. Vođa podiže još jednom ruku, a čovek koji se smejao objasni:

— Ja sam se smejao zbog toga što ovaj čovek ne zna zbog čega mora da umre.

Vođa klimnu glavom, a tumač, koji je stajao kraj Vajata, objasni:

— Svako ko prodre u naše krugove mora da umre.

Neobična misao sinula je Vajatu. Odjednom sasvim neočekivano palo mu je na pamet da možda ovi ljudi ne znaju s kim imaju posla.

Zar oni ne znaju ko je on? Zar nikome ni njegovo lice ni njegov glas nisu poznati?

U tom slučaju vođa nikako ne bi mogao biti Ajk Klanton. Poznavao je tog čoveka toliko, da je bio uveren da Ajk nipošto ne bi prikrivao pred svojim ljudima ko je njegov najžešći neprijatelj.

Ne, ovaj čovek sa crnim vrhom na kapuljači nije Ajk Klanton. I još nešto: niko od ovih ljudi nije znao ko je zarobljenik.

Ta pomisao probudila je u maršalu nove nade. Odmah zatim poja-

vila se nova pomisao i novi zrak nade. Prsten, prsten mora da ga spaše!

Pokušavao je onako vezan da opipava desnom rukom levu, zglob po zglob i trgao se kao oparen.

Prsten je nestao!

Ili su mu ga skinuli dok su ga vezivali, ili ga je izgubio za vreme borbe.

Dva čoveka su se nagnula nad njega, strpala mu krpu u usta, a onda preko toga vezali još maramu.

Prokletstvo, sada više ne može da govori niti može da kaže nešto u svoju odbranu.

Tumač, razbojničke družine je još uvek stajao kraj njega, dok su se ostali vratili na svoja mesta.

— Ti ćeš umreti, stranče. Ti si prodro u naše redove. Ovde se upravo održava jedno veliko savetovanje, kome niko ne sme da prisustvuje. Došao si ovamo da nas posmatraš. Tvoja radoznalost biće kažnjena smrću. A smrt kod nas znači zakon vešala. Zakon smo mi. Bićeš obešen, kao i svako što biva obešen, kad se suprotstavi zakonu — nama.

Vajata su dvojica okrenula tako da je mogao da vidi šta se događa sa druge strane. Iza vatre su se dizala vešala, koja je neko, bešumno u međuvremenu postavio.

Dakle ipak, banda sa vešalima!

To saznanje sada nije bilo važno. S obzirom na smrt vešanjem na koju su ga osudili ovi razbojnici, uopšte nije imalo značaja da li će kaznu izvršiti sivoliki ili članovi Kju Klus Klana.

Prsten je nestao, nije mogao da govori, a čvrsto vezan nije bio u stanju da učini ni najmanji pokret.

Prijatelj, čiju je pratnju odbio, stajao je sada daleko gore na stazici

i mogao samo verovatno da vidi odblesak vatre na površini jezera.

Najteže od svega pogađalo ga je bešumnost i ćutnja kojom je bio okružen. Sve se odvijalo samo po sebi, samo od sebe — nezadrživo.

Ponovo su ga dokopala dva člana družine, pronela pored vatre i spustila ispred vešala. S leve strane prinesen je panj, na koji je trebalo da bude podignut.

Vođa je stajao kraj same vatre i posmatrao ga.

Vajat je mogao da kroz dva mala proreza u visini očiju razazna njegove oči: bile su svetle, neodređene boje. Pored dželata stajao je još jedan čovek, koji mu je stavio dvostruku omču oko vrata. Nikome se nije žurilo. Imali su, izgleda, veoma mnogo vremena. Kao da su se jedne jedine stvari pribojavali, a to je buka. Zbog čega bi inače svom zarobljeniku stavili krp u usta i tako ga sprečili da pusti glas od sebe. Ovde, u visokim kamenitim planinama punim useka i klanaca svaki glas, svaki šum mogao je da se čuje nadaleko.

Međutim, izgleda da ih uopšte nije uzrujavalo što se svetlost vatre ogleda u jezeru i tako može izdaleka da se vidi. Po tome je Vajat zaključio da su razbojnici brižljivo čuvali prilazni put, pa je bilo nemoguće neprimеćen se približiti i posmatrati.

Vajat je razmišljao zbog čega ove ljude uopšte ne interesuje na koji je način on dospeo ovamo. Jer, konačno, ako nije došao putem koji je bio pod prismotrom, onda uopšte nisu bili tako sigurni kao što su zamišljali.

U tom trenutku vođa ponovo podiže levu ruku na uobičajeni način

i pokaza na jednog od svojih ljudi. Ovaj stupi napred i reče šapatom:

— Nigde ne možemo da nađemo kanuu.

Znači, vođa je ipak naredio da pretražu obalu i nađu čamac kojim se stranac dovezao. Nisu bili sigurni na koji način je Vajat ovamo stigao. To je istovremeno značilo da još uvek nisu otkrili Doka Holideja.

Vođa sada dade znak čoveku, koji se sve vreme obraćao Vajatu. Ovaj spremno počeo da govori:

— Ti ćeš umreti, stranče, jer si ovamo došao. Biće to nema smrt, kratka, kao bljesak munje.

Vajat je čuo tihe korake nekolicine ljudi. Na znak vođe otišli da dalje traže čamac, kojim je stranac dopro do šume. Nikome, naravno, nije palo na pamet da se spuštao niz stene i bacio na vrh jednog bora.

Iznenada vođa ustade, uze jednu granu iz vatre, prelomi je na pola i ponovo ubaci u vatru. Čovek, koji je stajao uz vešala, gurnu Vajata na sredinu panja. Bio je to užasan trenutak.

Čuveni maršal Vajat Erp bio je savladan i samo korak od srmti. Avetinjska grupa članova bande s vešalima stajala je nemo uz vatru i posmatrala ga kroz proreze na kapuljačama.

Iako mu je život bio ispunjen opasnostima, maršal Erp se nikada do sada nije nalazio u takvoj situaciji.

Kako bi mogao da se izvuče iz ovako užasnog položaja? Sve je bilo bezizlazno. Razmišljao je grozničavo.

Da nije možda prenaklio? Da nije suviše žustro dejstvovao? Možda se suviše uhvatio za ideju da uništi bandu i uhvati njihovog vođu.

Konačno, do sada je uvek sve či-

nio veoma oprezno i veoma spretno, naročito u slučajevima kada je trebalo nadmudriti neku razbojničku bandu.

Istina, nije bilo sumnje da su si voliki najopasnija i najjača organizacija sa kojom je do sada imao posla.

Zar će ovde, u ovoj osami, kraj ovog udaljenog planinskog jezera, u ovoj hladnoj novembarskoj noći morati da okonča život? Život, koji je gotovo ceo protekao u borbi za zakon.

Maršal nije bio čovek koji lako polaže oružje. Međutim, njegov položaj bio je sada paklen. Savladali su ga i odmah osudili na smrt. Stajao je na ovom malom, primitivnom podestu ispod vešala i gledao desetine pari očiju kroz proreze. Vođa je spustio glavu i netremice gledao u vatru.

*
* *

Dok Holidej je dosta dugo stajao na puteljku kod konja i motrio oko sebe. Iznenada je levo u steni otkrio udubljenje, u koje bi eventualno mogao da smesti konje. Pokušao je i uspeo. Uskoro su obe životinje bile u bezbednosti, a kockar se vratio nazad. Znao je da može da ostavi konje same, ako nisu na otvorenom putu. Sigurno će sačekati dok se bar jedan od njih ne vrati.

Već je krenuo, a onda je promenio odluku, vratio se u udubljenje i iz maršalovih bisaga izvukao vinčesterku. Inače, nerado se služio puškom, pa je ni ovog puta nije poneo.

Doista, ni sam nije znao, zašto je

poneo pušku, no kao i njegov prijatelj maršal, često je imao predosećanje da preti ozbiljna opasnost. Ovom prilikom nije mogao da odagna slutnju da će mu baš vinčesterka biti potrebna.

Krenuo je u pravcu, u kome i njegov prijatelj, prema kamenoj izbočini. Samo što je stigao tamo, primetio je odbleske vatre. Neko je, znači, zapalio vatru na obali. Krenuo je napred. Hodanje mu je bilo, jasno, veoma otežano, jer je nosio pušku. Pet minuta kasnije nalazio se na kraju kamenog ispusta, koji se nadnosio nad mirnu vodu jezera. Preko na obali je gorela vatra, a oko nje su u krugu stajali ljudi. Kakva sreća što je poneo maršalov dvogled. Izvukao ga je iz džepa i uperio u pravcu vatre.

Nije mogao da veruje svojim očima. Sklonio je dvogled i uzviknuo:

— Prokletstvo, to mora da je priviđenje!

To, međutim, nije bilo priviđenje. Bila je užasna, surova stvarnost. U krugu ljudi koji su delovali avetinjski sa kapuljačama na glavama, ležao je maršal vezan kraj vatre. Holidej ponovo uze dvogled i obrisao maramicom čelo.

— Prokletstvo!

Video je kako ljudi sa kapuljačama nose njegovog prijatelja i podižu na podest. Tek je uspeo da razabere između borova nešto od čega mu je zastao dah: vešala!

Znači, hoće da obese Vajata!

Šta sad da čini? Dole više nije mogao. Bilo je prekasno i predaleko. Osim toga, time bi i samog sebe doveo u opasnost i nemogućnost da pruži prijatelju pomoć.

Postojalo je samo jedna moguć-

nost. Morao je da pokuša da puškom unese pometnju među razbojnike.

U tom trenutku je primetio kako nekolicina ljudi sa kapuljačama napuštaju krug i nestaju u šumi. Uskoro zatim pojavili su se na obali i nemirno trčali tamo amo.

Kao da nešto traže. O, sinulo je Holideju, mora biti da su došli da traže čamac. Pa da! Kako su uopšte mogli da dođu na pomisao da se maršal ovuda spustio i bacio na drvo.

Čovek, koji je stajao direktno ispred vatre, i po svemu sudeći, bio vođa, podigao je levu ruku. Na taj znak gotovo polovina ljudi, koji su stajali oko vatre, napustili su krug. Razišli su se neki u šumu, a neki na obalu. Znači, i dalje su tražili. Pošto nisu mogli da pronađu čamac, jer ga nije ni bilo, ovo je moglo da potraje duže vremena. Ljudi sa kapuljačama očigledno su bili uvereni da je maršal stigao čamcem i da ga je negde sakrio.

Holidej je grozničavo razmišljao koliko bi mu vremena trebalo da stigne na suprotnu stranu jezera, koristeći se uzanim puteljkom, koji ide okolo. Ako bi požurio, možda bi i mogao da stigne. Postavljalo se pitanje da li put doista vodi skroz naokolo pored jezera. To nisu mogli da utvrde sa stazice.

Holidej je gledao obalu jezera i došao do zaključka da je put ipak znatno kraći, nego što im se u prvom trenutku učinilo. Okrenuo se i potrčao napred što je brže mogao. Put je bio manje kamenit, tako da je daleko brže napredovao. Grabio je napred, ali putu kao da kraja nije bilo. Već je počeo da strahuje da se prevario u računu. Možda uopšte neće izbiti na onu obalu, na severoistočnu ivicu šume. Pri tom sada

gubi dragoceno vreme, prijatelj mu se nalazi u smrtnoj opasnosti.

Trčao je koliko su ga noge nosile.

Iznenada se sapleo na kamenu gromadu, koju nije mogao da primećti. Spretno se dočekao na levu ruku, izbegao da puškom udari u tle, i nastavio da trči.

Učinilo mu se da trči gotovo ceo sat, a u stvari jedva ako je proteklo osam minuta. Kupao se u znoju od napregnutog trčanja i ponovo sapleo na kamen, koji se nalazio na sred puta. I ovom prilikom uspeo mu je da ne udari kundačkom o tle, ali je zato prilično povredio levi lakat i desno koleno. Zadihan, nastavio je da trči, osećao je prodoran bol u levoj ruci, ali je smogao snage da nastavi nesmanjenim tempom.

Prolaz je sada bivao sve uži i uži, a stene kraj puteljka sve okomitije i više. Naravno, bilo je mnogo mračnije nego na čistini. Morao je da smanjuje tempo i uspevao da grabi napred, brzo koračajući i s vremena na vreme i, dodirujući zidove klanca.

Celo telo kupalo mu se u znoju. Bilo je to i zbog izuzetnih napora, a i zbog straha za sudbinu svog prijatelja.

Šta ako sam krenuo pogrešnim putem? Možda će u trenutku doneti odluku da ga ubiju. Tako razmišljajući pohitao je nepromišljeno napred i udario glavom u jedan isturen i šiljak kamena. Ošamućeno se zaneo unazad i pao na kolena. Nekoliko trenutaka ostao je tako, hvatajući vazduh.

Mora da stavi pušku preko rame na i obema ispruženim rukama nastavi put, jer su sada strane klanca bile sve neravnije i imale bezbroj isturenih šiljaka. Opasnost da se o njih povredi bila je velika.

Razmišljao je o tome da negde na sredini puta mora da se nalazi slobodan prolaz, jer bi u protivnom bilo nemoguće da jahač stigne dole do jezera.

Do jezera? Je li ovo uopšte put do jezera?

Razbijao je glavu ovakvim mislima i dalje trčao nizbrdo. Činilo mu se da je protekla čitava večnost kada se odjednom u mračnom kamenitom prolazu pojavio trag svetlosti. Najzad je došao do useka. Sada je mogao brže da napreduje. Sa desne strane nalazila se jedna kamena terasa, a gotovo u njenoj visini površina jezera, na kojoj su se ogledale zvezde. Na suprotnoj obali, kao dugi crveni prsti, lizali su plamenovi vatre.

Holidej je nesvesno zastao. Sada mora da bude krajnje oprezan, jer je očigledno da su njegove pretpostavke bile tačne i da ovaj put vodi prema jezeru, što ujedno znači da su ljudi sa vešalima postavili stražu. Čak nisu morali mnogo ni da se obezbeđuju. Bilo je dovoljno da postave jednog čoveka sa puškom i da ovaj svakoga, ko se pojavi na otvoru kanjona i krene prema vodi, ustreli.

Holidej je stajao na izlazu kanjona i vireći posmatrao vodu.

Samo dvadeset jardi napred nalazila se jedna jedina kamena gromada, koja se spuštala prema vodi i bacala senku na puteljak, koji je vodio ka šumici.

Ako je uopšte bilo stražara, morao je biti baš tu.

Kako je mogao preko ove čistine, ovog brisanog prostora da prođe?

Ako krene napred, morao je da računa da će ga stražar odmah videti i pucati.

Međutim, nije smeo da gubi vreme. Morao je napred!

Mogao je mnogo jasnije da razazna nekolicinu ljudi, koji su još uvek trčali obalom, tragajući za čamcem.

Šta li se dogodilo u međuvremenu dok je trčao kroz kanjon? Da možda već nisu ubili njegovog prijatelja? Ta neizvesnost mučila je kockara i naterivala mu jezu niz leđa.

Ne smem da čekam!

Krupnim koracima počeo je da juri napred. Tada primeti kako iz mraka izranja jedna senka i ustrem-ljuje se na njega. Holidej se baci u stranu, zamahnu puškom i teškim kundakom pogodi čoveka u glavu. Onda se munjevito saže nad onesvešćenog i počeo da ga opipava.

Imao je kapuljaču! Brzo je skinuo i stavio sebi na glavu. Pokazalo se da kroz proreze sasvim lepo može da vidi. Krenuo je dalje. Stigao je do prvog drveća i odahnuo sa olakšanjem kad se zaklonio iza stabla.

Ovi lupeži su uoista lakomisleno postavili samo jednog jedinog stražara.

Mogao je slobodno da ide napred, jer su razbojnici bučno pretraživali šumu, tako da se njegovi koraci nisu čuli.

Kada je prišao na nekih sedamdeset jardi od plamena video je da Vajat Erp još uvek stoji na podestu.

Bio je živ!

Šta sad?

Holidej do ovog trenutka nije stigao ni da razmišlja o tome šta dalje treba da čini. Jedino je bio svestan toga da mora da dejstvuje brzo i odlučno. Nije uspeo da prebroji razboj-nike sa kukuljicama, ali po prvog oceni bilo ih je bar dvadeset pet.

Međutim, do danas nikada, ni bivši zubni lekar iz Bostona, a ni čovek

iz Misurija nisu brojali svoje neprijatelje.

Dok Holidej je oprezno krenuo napred...

*
* *

Ljudi sa kapuljačama su još uvek tražili čamac. Bilo im je neshvatljivo što ne mogu da ga pronađu. Nije mogao tek tako jednostavno da ispari u vazduh. Bili su više nego uvereni da je čamcem došao, jer druge mogućnosti nije bilo. Stene prema šumi bile su tako okomite i oštre, da je bilo isključeno odatle se spustiti.

Ne, ne, taj čovek mora da je imao čamac.

Preko stazice i kroz kanjon nije mogao da stigne do šume, jer je tamo bio postavljen stražar.

Stražar! Razbojnik sa sivom kapuljačom, koja je imala posebno obeležje — crn šiljak, došao je na neobičnu pomisao. Šta ako stražar više ne stoji kod izlaza iz kanjona? Možda ga je ovaj čovek savladao?

Sam vođa se okreće i pođe prema mestu gde je trebalo da bude stražar.

Dok Holidej je stalno držao na oku baš ovog čoveka, koji je sve vreme stajao u sredini kruga kraj vatre. Kada je video da polazi, trčeći se vratio natrag.

Srećom, kockarevi koraci nisu mogli da se čuju, jer su ljudi još uvek po šumi tražili čamac.

Našao je stražara još uvek onesvećenog na sred puta, povukao ga natrag prema kanjonu, a onda stao na sredinu staze.

Tada je primetio kod poslednjeg stabla siluetu vođe. Ovaj je upravo podizao ruku. Holidej takođe podiže levu ruku i mahnu. Vođa stade kao ukopan.

„Izgleda, da je nešto posumnjao“, sinulo je kockaru kroz glavu. Desnom rukom je opipavao futrolu, levom je držao pušku. Neprimetno je kroz dno futrole podigao revolver i držao ga na gotovs na samom bedru.

No, na to se vođa okreće i pođe natrag prema drveću i lomači.

Holidej ga je pratio sa rastojanja od nekih šezdeset jardi. Ovaj trik mu neće još jednom uspeti. Šta sad da čini?

Najednom se setio prstena. Možda bi mu on mogao pomoći.

Tada se setio da i maršal ima prsten, a ipak je stajao na podestu ispod vešala.

— Ipak moram da pokušam — šaputao je kockar sebi u bradu i krenuo lagano prema drveću i lomači.

U tom trenutku je jedan od razbojnika izleteo iz kolibe i glasno uzviknuo. Odmah je nekolicina njegovih prijatelja potrčala prema njemu i opkolila ga. Ostali su nekoliko trenutaka sa njim, a onda su svi zajedno potrčali prema vođi i vatri.

Čovek, koji je malopre kriknuo, prišao je vođi i na pruženom dlanu držao je jedan predmet.

Zlatan prsten!

Čovek sa crnim vrhom na kapuljači netremice je gledao u metalni predmet, na kome je bio urezan trougao.

Naglo je okrenuo glavu i njegove svetle oči sada su bile prikovane za podest i osuđenika na smrt. Lagano je išao od vatre prema podestu i zastao.

Dok Holidej je stajao iza drveta,

ali su ga razbojnici svakog trenutka mogli otkriti. No, na to više nije mislio. Držao je revolver spreman.

Vođa je nepomično stajao ispred podesta na rastojanju od šest koraka i podigao levu ruku.

Drugi razbojnik koji je stajao uz samog Vajata, zbunjeno skine osuđeniku omču sa vrata i izmače se. Posle toga vođa dade još jednom znak i dželat poslušno oslobodi maršala marama i krpe iz usta. Na sledeći znak tumač postavi pitanje:

— Ko si ti?

Vajat, koji je srećom primetio razbojnika kako istrčava iz kolibe i glasno viče, dosetio se u čemu je stvar. Kada ga je razbojnik upitao ko je, spustio je pogled i na svoje vezane noge i uzvratilo:

— Kod nas nije uobičajeno da se o tome govori.

Vođa sa odobravanjem klimnu glavom.

— U redu — uzvрати Vajat. — Moje ime je Kalagan.

— Kalagan! — uzviknu sad sam vođa.

Maršal se trudio da prepozna glas, jer je istovremeno još nekolicina zločinaca iznenađeno uzviknula njegovo ime.

Vođa dade znak dželatima i ovaj brzo oslobodi Vajata veza. Upitao ga je prekrorno:

— Gde je tvoja kapuljača?

— Izgubio sam je na putu — odgovori Vajat.

— To nije smelo da se dogodi — primeti zločinac.

— Znam, ali dogodilo se. Činilo mi se važnijim da stignem ovamo.

Dok Holidej se neprimećeno uvukao među ostale. Sada je i on stajao u polukrugu oko vatre.

Bio je iznenađen fantastičnom dis-

ciplinom, koja je vladala među razbojnicima. Bila je to disciplina, koja je vladala još samo u Kju Klusu.

Vođa pride sasvim uz podest i na njega spusti prsten.

Tek sada je Vajat primetio da vođa na rukama nosi žute rukavice. To mu još do sada nije palo u oči.

Bože, kako ovi ljudi postupaju krajnje obazrivo.

Jedan iz polukruga prišao je podestu i položio na njega sivu kapuljaču.

Vajat, koji je sad bio oslobođen veza, brzo natače razbojničko obeležje na glavu. Dok Holidej je bio u polukrugu i niko ga još do sada nije primetio. Niko, izuzev maršala kome je ovaj pao u oči još dok se šunja od drveća prema vatri. Maršal je strepeo da neko od lupeža ne primeti da kockar ima pušku. Baš u tom trenutku, dok je maršal strahujući o tome razmišljao, vođa ga je primetio. Posmatrao je nekoliko trenutaka kockara, a onda nestrpljivo dao znak razbojniku koji je ovde očigledno važio kao tumač. Ovaj upita kockara:

— Šta će ti ta puška?

— Ja svoju pušku uvek nosim sobom — uzvрати Holidej hladno i podiže levu ruku u kojoj je držao oružje, tako da se srebrni prsten video pri oblesku vatre. Svi su videli prsten.

Vođa je klimnuo glavom, a onda pokazao na vatru. Nekolicina razbojnika užurbano počese da je gase. Ostao je samo žar, koji su ubrzo zatrpali zemljom. Ponovo je na zaravni

ispred šume zavladao mrak, pa dva prijatelja iz Dodž Sitija nisu više morala da strahuju da će ih neko prepoznati.

Ono što je bila velika prednost za razbojničku organizaciju, tajanstvenost, ćutanje i sakrivanje imena, u ovom trenutku dobro je došla dvojici prijatelja. Izgleda da niko Kalagana nije poznavao, bar ne lično. Da ga je samo jedan od ovih ljudi znao, stvari bi uzele drugi obrt.

Ranije sumnje, koje je maršal gajio, potvrđivale su se iz časa u čas:

Ovo nije bila zbrdo s dola skupljena grupa ljudi, nego smišljeno delo vođe. No, pošto su svi nosili rukavice, maršalu nije bilo moguće da utvrdi da li su svi imali prstenje. Pre svega ga je mučilo pitanje kakav prsten nosi ovaj vođa. Da li uopšte nose svi prstenje.

Pitanje za pitanjem.

Dakle, značaj prstenja ostao je još uvek tajna.

Bilo kako bilo, maršal se izvukao iz jedne paklene situacije. Bio je uveren da bi i Dok Holidej prevrnuo nebo i zemlju samo da ga izvuče. Izmenjali su poglede i nemo se dogovorili da igraju na jednu kartu.

Razbojnici su ih smatrali svojim članovima, pa su odlučili da iz toga izvuku korist.

Bilo je jasno da ovde protiv dvadeset četvorice ljudi, (Vajat ih je u

međuvremenu izbrojao), ništa ne mogu da učine. Pobediti ih bilo je nemoguće, a svaki pokušaj ludost. Svi su oni bili, svaki ponaosob, opasni i naoružani. Nisu bili iscrpljeni kao dvojica prijatelja, a očigledno ni kukavice. Maršal je bio siguran da je ovo odabrana grupa ljudi, koja ume i te kako da se bori.

Prema tome, bila bi čista glupost pokušati bilo kakvu borbu. I to ne samo zbog sigurnog poraza, nego i zbog toga što se lukavošću ovde moglo mnogo više postići.

Sada, kada je životna opasnost prošla, obajica su zaključila da je ovo izuzetna prilika da saznaju daleko više o organizaciji i prodru dublje u njene tajne.

Bar su se nadali da je tako.

Stajali su ćutke u krugu oko vođe, koji je sada izašao iz obruča i krenuo prema obali.

Ne progovorivši ni jednu reč, svi su se sada počeli da prestrojavaju, obrazuju polukrug prema obali.

Vođa im je stajao okrenut leđima.

Šta bi maršal sada dao kada bi mogao da mu vidi lice? Bilo mu je krivo što nije uspeo da mu prepozna glas.

Sada, posmatrajući ga kako stoji ispred njih, visok, plećat, uspravljen i samouveren, ponovo je počela da ga muči sumnja da možda pred sobom ima Isaka Ajka Klantona.

Ne, on to nije mogao biti. Ajk Klanton bi ga prepoznao i odavno poslao u pakao. Za njega bi bilo pravo zadovoljstvo da svog najljućeg neprijatelja najzad likvidira. Što je najljepše, niko nikada ne bi mogao niti da tvrdi, a još manje da dokaže, da je Ajk Klanton obesio maršala Erpa. Takvu priliku rančer iz okoline Tombstona, svakako ne bi propustio.

Pošto su stajali tako ćutke, Vajat Erp se prepustio dalje svojim mislima. Počeo je da se koleba. Po ne zna se koji put. Možda je to ipak Ajk Klanton. Onda je sigurno prepoznao maršala. Možda je imao poseban razlog zbog čega to nije pokazao. Ili, ono što je još bilo najverovatnije, možda, je poverovao da se maršal doista priključio sivolikima. Možda je stvarno prišao ovoj jakoj organizaciji i postao njen ugledni član. Ne, to je bilo isključene. Jer se čovek, koji je ovaj prsten nosio zove Kalagan. On je pomenuo ime Kalagan, a takvu komediju, da je u pitanju Ajk Klanton, ovaj ne bi otrpeo.

Na Crvenom jezeru vladala je tišina. Dvadeset šest ljudi stajali su i posmatrali vodu, u kojoj se ogledala svetlost zvezda i meseca.

Maršal se čudno osećao. U sećanje su mu dolazili ljudi, koji su se pokrivali belim kapuljačama, ljudi koji su u vreme njegove mladosti činili užasna dela u njegovom zavičaju. Kju Klus Klan je širio svoje mreže ne samo u Ilionisu i Misuriju. Organizacija je postojala u Kansasu, Teksasu, Novom Meksiku, Koloradu,

pa i dalje prema zapadu. U novinama je pisalo da su prodrli čak i na istok: do Tenesija, Kentakija, Indijane i Ohaja. Jednom je objavljena zastrašujuća vest da su se pojavili i u Virdžiniji. Onda je došao rat i Kju Klus Klan kao da je nestao. Do danas se o ovoj strašnoj mračnoj družini ništa nije čulo.

Šta je sad ovo? Kakva je ovo organizacija, u čijem krugu se obreo? Zar to nisu ljudi Kju Klus Klana?

Zašto se ništa ne događa? Goreći od nestrpljenja, maršal je stajao i posmatrao vođu.

Šta će se dogoditi? Zbog čega su se ovde okupili?

Ma koliko su bili vešti, Kočizovim Apačima nije promaklo da su ovde.

Možda nekom od njih nije uspelo da na vreme stigne na mesto sastanka, pa su zato morali da ga sačekaju. Verovatno samo toj okolnosti može da zahvali što ih je ovde zatekao. Osim toga, bila je još sreća, što ga niko od članova bande nije znao. Nadao se da ne poznaju ni Holideja. Što se njegovog prijatelja tiče, opasnost je bila manja, jer je od prvog trenutka bio pod kapuljačom.

Obojica su stajali ćutke u sred grupe razbojnika. Postavili su se tako da je četvrti s leve strane bio maršal Vajat Erp, a pretposlednji sa desne strane čuveni Dok Holidej. Kakva bi se pometnja napravila među razbojnicima, da su samo mogli da naslute ko se nalazi u njihovim redovima!

Proteklo je pet minuta i vođa se konačno okrenuo.

Podigao je levicu i tumač stupi jedan korak napred. Okrenuo se prema ljudima.

— Moramo o mnogim stvarima da se dogovorimo. Vođa je odlučio da

krene novim putevima. Ako hoćemo da sprovedemo svoje ideje, moramo da damo mnogo više od sebe, mnogo više. Ne mrmljajte!

Niko nije mrmljao, a tumač ponovo naredi:

— Ne mrmljajte! Ako hoćete nešto da postignete, morate se boriti, još više boriti. Pre svega, moramo biti energičniji prema našim protivnicima. Pre nego što predem na pojediniosti, ponoviću vam ono što sam juče i prekjuche rekao: naš najljući neprijatelj, mora da bude uništen! Taj čovek nam je do sada mnogo više štete naneo od bilo koga od kako organizacija postoji. Mora da bude uništen. Pripremljene su četiri grupe koje treba da ga unište. Kako smo saznali, on je još uvek živ. Vođa vam ovde daje još mesec dana vremena. Ako ni do tada taj neprijatelj ne bude likvidiran, bićete kažnjeni, jer ste krivci.

Posle ovih reči tumač je načinio pauzu.

Vajat je imao neodoljivu želju da prsne u glasan smeh da nije znao kako su se mračne, tužne i tragične stvari iza svega kriju. Ovih dvadeset četiri razbojnika vodila su najveću i najopasniju razbojničku bandu, koja je ikada postojala u ovom kraju. Čak i nekadašnja ozloglašena banda Ajka Klantona bila je crkveni hor prema ovom. Upravo zbog toga doista nije bilo razloga za smeh. Ovo, što se ovde dešavalo, bilo je vraški, ubistveno ozbiljno. Ljudi su bili spremni na sve, kako bi sproveli jednu umobolnu ideju. Najverovatnije su se krili iza te tobožnje ideje da bi se dokopali bogatstva i moći. Isto kao i Kju Klus Klan, uostalom.

Govornik ponovo podiže ruku i nastavi:

— To je prava ludost da taj jedan čovek može još uvek protiv nas da dejstvuje. Ja ću ovde još jednom pomenuti njegovo ime, kako ne biste mogli da tvrdite da ga ne znate. To je Vajat Erp, maršal iz Dodž Sitija. Jedan jedini čovek. U redu, Dok Holidej je s njim. Ako baš hoćete, dvojica su u pitanju. Ali šta dvojica predstavljaju prema jednoj organizaciji? Našoj organizaciji!

Opet je nastupila pauza. Posle nekoliko minuta, govornik je nastavio:

— Uprkos svemu, iz našeg lanca iščupana su dva ogromna beočuga. Da naša braća preko u Martiniju nisu blagovremeno dejstvovala, došlo bi do većih nevolja.

Pošto je opet nastupila pauza, maršal je mogao da razmišlja o ovim rečima.

Šta li je to u Martiniju sprečeno? Da nije možda u svoje vreme u Martiniju bio bliže cilju nego što je slutio? Da li je ključ tajne veliko skrovište razbojnika bilo sa one strane granice, u Meksiku? Možda je u ovom trenutku saznao najveću tajnu od kako je za petima družini. Od Kom Voa pa sve dovde? Već nedeljama bio je za petama ovoj organizaciji, a izgleda da mu je sada tek uspeo da sazna nešto ključno? Dejstvovali su krajnje oprezno, a tako mnogo su stvari odali svom najljućem neprijatelju.

Jedno je bilo sigurno: svi su znali ko im je za petama, iako nisu znali kako izgleda. Na nesreću, bilo je mnogo članova bande koji su maršala poznavali.

Vajat je grozničavo razmišljao o tome da će morati, čim bude krenuo sa Crvenog jezera, da zatraži pomoć

vojske i da u Martiniju i s one strane granice potraži glavni logor organizacije. Sam sa Dokom Holidejom protiv ovoliko ljudi ne bi mogao da učini ništa vredno pomena. Nije imao više prilike da o svemu razmišlja, jer je govornik podigao ruku.

— Odmah ću stići do najvažnijih stvari, i o njima govoriti, ali moram da napomenem da nemili događaji, kakvi su se odigrali u Kazadoru, Pirsu, Kabezi i Tarkiletu, donose više štete nego koristi. Ne treba primati ljude koji nisu sposobni da izvršavaju zadatke. Ako hoćemo da organizacija bude velika i jaka, treba vrbovati samo najbolje ljude. Svi vi znate da smo u Sanfordu imali uspeha. Ali od toga se ne može večito živeti. Tri grupe pod vašim vođstvom moraju u Kaza Grande da sprovedu ozbiljan zadatak. Vođa zahteva sve!

Dakle, velika provala u banku Sanforda bila je delo ove organizacije. Vajat Erp je pre pola meseca čuo o napadu na banku u Sanfordu i o pogibiji trojice ljudi, koji su se u to vreme zatekli u banci. Prilikom ove pljačke banka je uspela da dočepa dvadeset hiljada dolara. Maršal je čak sumnjao da je suma bila znatno viša, ali da bankar, koji je prilikom napada ranjen, nije smeo da kaže iznos, jer se očigledno plašio osвете sivolikih.

Do sada nije bilo otkriveno da je to delo bande sa vešalima. Međutim, maršal je zaključio da je to bankar sigurno znao.

Govornik je nastavio:

— U Kaza Grande će biti borbe. Znaćte dobro da se Stanfildovi kauboji sa imanja u blizini grada stalno muvaju po krčmama. Ima ih dvadeset i sa njima moramo računati.

Osim toga, treba računati i sa ljudima sa Atkinovog ranča. I oni se muvaju po gragu. Znači, tamo imamo dosta neprijatelja. No, ono što je najvažnije, Vajat Erp tog dana ne sme više da bude živ.

Znači, tako su se mnogo bojali jednog čoveka. Kako lice bi načinili sada svi ovi razbojnici da znaju da među njima stoji baš on i čuje sve o čemu se dogovaraju?

Na žalost, Vajatove nade da će se još o nekim važnijim stvarima ovde govoriti, nisu se ispunile. Govornik je samo pomenuo još neka mesta, koja maršal nije znao, a onda počeo da govori fraze o poslušnosti i snazi organizacije, cilju, gvozdenoj energiji i slične gluposti.

Kju Klus Klan!

Tada se dogodilo nešto neobično. Pas, koga je maršal ranije savladao i zatvorio u kuću, uspeo je na neki način da izađe. Preleteo je preko proplanka i bacio se na Vajata. Srušio bi ga na zemlju da nije nekoliko ljudi pritrčalo u pomoć. Ponovo su zatvorili životinju u kuću.

Nikome ovo nije bilo sumnjivo, niti je šta pominjao.

Ponovo je vladala tišina. Onda se iznenada govornik okrete, priđe Doku Holideju, uhvati ga za rukav i počeo da vuče prema sredini kruga.

Pri tom se provizorno zašiveni rukav, koji su mu razbojnici u Meši otkinuli, ponovo oparao. Sada se svetlucao beli rukav košulje.

— Kakve dronjke imaš to na telu — promrsi govornik, sasvim zabravljajući visokoparni ton.

— Ako mi ti, bivole, tako cimaš rukav, mora da bude dronjak — uzvрати mu kockar oštro.

Vođa podiže ruku.

Govornik klimnu glavom.

— U redu je, vođo. Dakle, sada dolazi tvoj zadatak.

— U području Čirakue nalazi se veliki magacin Vels Fargo kompanije. Ti to znaš i zbog toga si dobio da tamo obaviš zadatak, jer potičeš iz tog kraja. Taj magacin treba držati neupadljivo pod prismotrom. Ništa sumnjivo ne sme da se dogodi. Onog dana, kada to vođa bude naredio, magacin će napasti četiri, a možda i pet grupa. To mora da bude sigurno obavljen posao.

Vajat Erpu se učinilo da nije dobro čuo. Čak nije znao da je Vels Fargo kompanija na području Čirakue sagradila veliki magacin, verovatno nešto nalik na utvrđenje i da tu drži svoj osnovni kapital. To je bilo jasno, jer zašto bi inače razbojnici bili zainteresovani za taj magacin? Osim toga, maršal je znao da Vels Fargo ne koristi banke za smeštaj svog novca.

Ta činjenica nije promakla ni razbojnicima. Oni hoće da oštete ovu državu i osiromaše ovaj kraj. Njihov pravi cilj nije iznošen na videlo.

Govornik je još nekoliko minuta pričao, a onda iznenada ućutao na znak vođe.

Nemi vođa tajne organizacije odlučio je da prekine savetovanje. Vajat je posumnjao da je on to svesno učinio, jer bi se govornik možda vratio na temu Martini, na Meksiko.

Očigledno vođa nije želeo da se o tome mnogo priča, jer, kao što je do sada bilo uobičajeno među sivolikima, čak ni niže vođe grupa nije trebalo da znaju suviše.

Ljudi pod kapuljačama ponovo su gledali u leđa svoga vođe i u površinu jezera.

Izenenada se vratio. Ljudi su još uvek stajali u polukrugu, jer tako je naredio. Dao je znak govorniku i ovaj je počeo kao navijen:

— Jedan dan posle Kaza Grande sprovešćemo našu veliku akciju. Ljudi ne smeju da dođu do daha. Moramo da udaramo kao munja, brzo i temeljno. Toga dana u Kaza Grande biće prisutan i veliki vođa. Vi znate gde ćemo se naći. Samo ljudi iz Novog Meksika neće biti tu. Još nešto nemojte zaboraviti: to je naša akcija. Sami ćemo nastupati, bez pomoćnika.

Gde li će biti izvedena ta akcija? Kada i gde će veliki vođa biti prisutan? To je vraška priča. Vajat Erp je samom sebi postavio zadatak da po svaku cenu iščeprka gde sivoliki, jedan dan posle napada na banku Kaza Grande, hoće da sprovedu veliki poduhvat. Nisu mogli lukavije da smisle celu stvar. Posle napada na banku još jedan udarac. Tog trenutka će građani biti uzbuđeni, tragaće u samom gradu i okolini za izvršiocima zločina, a s druge strane će za to vreme biti pripreman još žešći udarac. Protiv koga? Bilo je to odlučujuće pitanje. Najuzbudljivije u svemu bila je činjenica da će i veliki vođa biti prisutan, što je značilo mogućnost da ga uhvate. Što je više o ovome razmišljao, maršal je

bio sve uvereniji da po svaku cenu mora da iščupa iz njih protiv koga će biti uperen drugi veliki napad posle banke. Logično bi bilo da ne može biti daleko od Kaza Grande. Opet ne suviše blizu grada, jer postoji mogućnost da će uleteti u šake poteri, koja će pretraživati okolinu.

Sivoliki su još uvek stajali u krugu i gledali u jezero.

Šta li će se još dogoditi? Vajat bi najradije pošao za vođom, ali to ni pošto nije smeo da rizikuje. Bilo je isključeno da sada napusti polukrug. Primetio je da i Holidej netremice posmatrao vođu, ali se nije micao s mesta.

Potrajalo je neko vreme kad u daljini odjeknu topot kopita. Vođa se udaljio. Odjahao je nekuda.

Prema tome, sivoliki su negde u šumi sakrili konje.

Vođa je prvi sam napustio mesto tajnog sastanka. Tako je bilo sigurno da će ostati nepoznat, da ga niko neće prepoznati.

Članovi bande su stajali još pun sat kraj vode i nisu se micali. To je, dakle, bilo vreme koje im je vođa odredio za čekanje. Kada je to vreme isteklo, govornik je samo podigao ruku ne rekavši ništa.

Četiri čoveka su istupila iz polukruga i napustila zaravan ispred šume. Nekoliko minuta kasnije čuo se topot njihovih konja.

Tada kockaru iznenada pade na pamet čuvar koga je onesvestio. Paklena situacija, u koju je upao, uticala je da na njega potpuno zaboravi. Ako dođe svesti, sve je izgubljeno. Morao je da rizikuje i sam ode tamo. Podigao je ruku. Govornik ga oštro pogleda.

— Šta je s tobom?

— Imam tajni zadatak da jašim sam.

Srećom govornik je klimnuo glavom i podigao ruku.

Holidej odahnu sa olakšanjem i okrete se. Načinio je samo tri koraka kada ga je govornik svojim pozivom prikovao ga u mestu.

— Čekaj još!

Holidej zastade i lagano se okrete.

— Ti jašiš u Čirakuu.

— Da.

— Dobro je. I ja ću doći tamo.

Holidej je krenuo dalje. Do sto đavola, samo da se izvuče iz ove zamke. Maršal je još uvek bio u klopki i sve je moglo da bude izgubljeno, ukoliko se zbuni i oda.

Uskoro je još nekoliko ljudi bilo pušteno. Na kraju se u polukrugu nalazila samo sedmorica. Ispred njih je stajao govornik nepomičan, na istom mestu gde je vođa nešto ranije stajao.

Vajat Erpu je bilo jasno zbog čega je vođa preduzeo ovakve mere. Hteo je da se ni ovi izabrani ljudi ne poznaju međusobno. Da jedao drugom

ne znaju lica. To je predstavljalo ogromno preimućstvo, jer i da je hteo, niko nikog nije mogao da oda. Čak ni on nije morao da pomene ime Kalagan, da se nije nalazio u tako paklenom položaju. Osim toga, Kalagan je bilo toliko često ime, da njime gotovo ništa nije rečeno. Mnogo gore od svega bila je činjenica da je sada dvadeset četiri razbojnika poznavalo lice tobožnjeg važnog člana bande Kalagana.

Vajat, naravno, nije ni slutio da je vođa već odlučio da ovu grešku na jedan bezočan i surov način ispravi.

Govornik ponovo podiže ruku i šestorica koja su stajala oko Vajata, krenuše sa svojih mesta prema konjima. Maršal je stajao sam. Govornik ga upitno pogleda.

— Šta je s tobom?

— Moram da idem jedan komad puta pešice, jer sam svog konja ostavio gore na planinskoj stazi.

— Zbog čega?

— Jer sam žurio, a poslednji deo puta se daleko brže može prevaliti pešice.

Razbojniku se ovo objašnjenje činilo logičnim. Dao je rukom znak i Vajat Erp krenu u pravcu drveća, tamo gde je nešto ranije Dok Holidej iščezao.

Kad je došao do useka gde je kockar onesvestio stražara, s leve strane je dopro šum. Naglo se okrenuo,

držeći revolvere u rukama. Dok Holidej je išao prema njemu govoreći:

— Hodite, ovde leži naš prijatelj. Šta da počnemo s njim?

— Moramo sačekati dok drugi prođu.

— A onda?

— Onda ga moramo povesti, hteli nehteli. Za ime neba, njegov konj! — uzviknu Vajat. — Stoji dole među ostalim životinjama.

— Nikako, — umiri ga kockar.

— Šta vam pada na pamet? Ne verujete valjda da sam već izlapeo? Istina, dosta kasno mi je palo na pamet, ali palo je. Izvukao sam konja, eno ga!

— U redu. Kad ostali prođu, vezaćemo ga za konja i povesti.

Čekali su. Potrajalo je prilično vremena pre nego što su ljudi prošli. Vajat ih je iz svog skrovišta brojao. Svi su bili tu.

Onda su dokopali zarobljenika, koga je Holidej srećom blagovremeno vezao i stavio mu krpu u usta, pre nego što se osvestio. Vezali su ga za konja.

Maršal je vodio životinju, a Dok Holidej, koji je već jednom prošao ovim putem, izbio je na čelo.

— Prokletstvo — šaputao je maršal, kada su ušli u kanjon. — Kako ste usplei da prođete po ovom mrazu, kroz ovaj opasan uzani prolaz?

— Bolje ne pitajte! — uzvarti mu kockar.

Nastavili su lagano put kroz mračni uzani klanac. Srećom, sada nisu morali da strahuju da će ih neko napasti, jer sivoliki nisu imali razloga za podozrenje.

Najzad su stigli do mesta gde su se odvojili, kada je Vajat sam krenuo u akciju. Dok Holidej je otišao po konje. Maršal se smešio.

— Niste mogli naći bolje skrovište, Dok.

— Bila je to čista slučajnost. Hteo sam malo da osmotrim teren okolo i otišao napred do ispusta.

— Šta? Tamo ste se usudili da krenete?

— Što da ne? Baš lepo mesto sa čistim vazduhom i divnim vidikom. Srećom, imao sam vaš dvogled u džepu i mogao sam odlično da vidim vatru.

— Nisam imao sreće. Pas se okomio na mene. I sada me baca još uvek u brigu. Iako su ga ljudi povelili, nije isključeno da će me kad tad odati.

Zarobljenik je sedeo ćutke na konju. Došao je svesti i netremice posmatrao Vajata i Holideja.

Pošto su dva prijatelja iz Dodž Sittija nosila kapuljače, za razbojnika je bila ogromna zagonetka, šta s njim smeraju. Međutim, bio je sivoliki i navikao na mnoga iznenađenja.

Vajat ga skide sa konja i povede u udubljenje u steni, u koje je Holidej bio sklonio konja.

Izvadio mu je krpu iz usta i pritisknuo revolver na rebra.

— Ti znaš da sada moraš umreti?

Čovek jeknu i s mukom promrsi:

— Zbog čega? Šta sam to loše učinio, vođo?

— Jeste, ja to znam, odmah sam vas prepoznao.

— U zabludi si. Tvoj vođa je odavno odjahao.

— Ne razumem, zašto hoćete da me obmanete vođo? Recite mi bolje, šta sam to loše učinio? Zbog čega moram da umrem?

— Reci ću ti. Moraš da umreš zato što si sivoliki.

Razbojnik iznenađeno podiže glavu.

— Šta ste kazali?

Vajat ponovi.

Zločinac je očajnički ječao.

— Ja ništa ne shvatam gazda, baš ništa.

— Ja nisam tvoj gazda, burazeru. Moje je ime Erp, Vajat Erp.

Zarobljenik se tako naglo trže unazad, da je leđima udario u stežu.

— Ne, ne, to nije istina!

— Istina je.

— Vajat Erp? Maršal Erp, naš najveći ne...

— Vaš najveći neprijatelj, tako je. Možeš mirno reći do kraja, razbojnice.

— I vi ste bili ovde? Na Crvenom jezeru! Na našem skupu?

To je razbojniku bilo do te mere

neshvatljivo da je razrogačio oči, tako da su mu gotovo ispali iz duplji.

— Ali, ako ste vi Vajat Erp, onda me ne možete ovde ustreliti.

Rekao je to, hvatajući se za ovu nadu kao davljenik za slamku.

— Ustreliti? Ja ću vas istrebiti kao pse. Besne pse. Jednog za drugim. Druge mogućnosti, izgleda, nema. Ti ćeš umreti odmah ovde, jer mi se čini da si ti jedan posebno opasan sivoliki.

Čovek je počeo da drhti.

— Ne... Ja... Maršale, vi me ne možete ubiti.

— Morao bi meni da prepustiš šta mogu da činim, a šta ne. Odakle dolaziš?

— Ne smem da kažem.

— Meni ćeš reći.

— To bi značilo moju smrt.

— Tvoja smrt je ćutanje.

Zarobljenik obori glavu.

— Znam da će me vođa kazniti, ali nemam izbora. Ja sam iz Flagstafa.

— A kako se zoveš?

— Bili.

— Prezime nisi dobio?

— Blek.

— Bili Blek? A možda se zoveš i Smit, slučajno?

— Ne.

— Ako odmah ne kažeš svoje pravo ime, momče, zlo po tebe, i to pre nego što odeš u pakao.

Razbojnik je ćutao.

Maršal je otkočio oružje i prislonio cev još jače uz njegova rebra.

Nesrećnik nije smeo ni da se pokrene.

— Bladšan, Džimi Bladšan. Ja sam iz Farkasa.

— Farkas? To pogano gnezdo. Ja sam jednom u Farkasu uhvatio jednog lupeža.

Sivoliki potvrdno klimnu glavom.

— Znam bio je to Ole Larson, zvan "Staklena brada".

— Tačno. Vidim da si upućen, Bladšane. U redu.

Vajat zakoči revolver i vrati ga u futrolu.

— Tvoja sreća da si iz Farkasa, pa znaš put preko planine.

— Znam ga dobro.

— U redu, jahaćeš napred. Ali teško tebi ako se samo usудиš da načiniš majušan pokušaj da pobegneš ili samo pustiš glas od sebe. U sledećem trenutku bićeš mrtav.

Sivoliki nije na to ni pomišljao.

Izveli su ga iz špilje i posadili na konja. Ruke su mu i dalje bile vezane, a takođe i čizme, dole ispod konjskog trbuha.

— Jahaćeš napred, Bladšane.

Vajat ga je sledio sa rastojanja od nekoliko jardi, a Dok Holide je bio na začelju.

Bladšan obode konja. Dva prijatelja su se vinula u sedla i krenula za njim.

Nisu napredovali brzo. Uskoro su se obreli u tesnac, koji je vodio gore na proplanak.

Bladšan je jahao nekoliko jardi ispred maršala i u trenutku kada je napustio tesnac, izbivši na čistinu, dogodilo se.

Desno, na otvorenom prostoru, stajala su dva jahača, bacili su na prvog čoveka koji je naišao nešto tamno, što ovaj nije mogao da izbegne.

Bladšan kriknu životinjski i pritisnu vezane ruke na lice.

Dva jahača počela su da beže kao divlji.

Vajat Erp je na žalost bio sprečen da pođe za ovim napadačima, jer mu je put zatvorio Bladšanov konj.

Holidej je sjahao i provlačio se

između konjskih tela i stene do Bladšana. Skinuo je nesrećnika s konja i presekao mu veze. Spustili su ga na zemlju.

— Čoveče, skidaj ruke s lica! — govorio mu je kockar. No, nije mogao da ga na to nagovori. Sivoliki je tako urlao, da je to bilo neizdržljivo.

— Šta je to? — pitao je maršal iznenađeno.

— Ne znam, nešto su mu bacili u lice, čini mi se.

Nekoliko minuta kasnije kockar je otkrio šta je.

Odneli su zarobljenika do pogodnog mesta, gde niko nije mogao da ih vidi.

Holidej je kresnuo šibicu, a Vajat Erp je morao silom da ukloni nesrećniku ruke sa lica.

Nekadašnji lekar iz Bostona začuđeno je posmatrao razbojnika.

— Azaloe, pa to je neshvatljivo!

— Nekoliko minuta vladao je tajac. Onda je maršal upitao:

— Šta je to uopšte?

— Užasan otrov, koji uništava kožu. Potpuno izobličava lice. Neka vrsta sone kiseline.

— Jeste li sigurni? — raspitivao se maršal.

— Sasvim siguran. Taj miris mi je dobro poznat.

— I vi mu ne možete pomoći?

— Ne, njemu niko ne može da pomogne.

Holidej je ustao i prišao konju, iz svoje crne torbe uzeo jedno sredstvo protiv bolova i dao je povređenom.

Odmakli su se malo od sivolikog, pa je maršal upitao:

— Je li to smrtonosno?

— Nije, ali izaziva užasne bolove. Kiselina mu razara kožu, potpuno je izobličien.

Vajat skide šešir sa glave i prođe rukama kroz kosu.

— Dok — procedio je žustro kroz zube, zagledavši se u daljinu. — Sada sam shvatio. Zna li kome je to bilo namenjeno?

— Da, Vajate, odmah sam znao — uzvрати mu kockar tiho.

Naslonio se na kamen i pripalio cigaretu.

— Ovo je meni bilo namenjeno — uzvрати maršal. — Ubogog đavola je kiselina zalila umesto mene. Vođa je morao nekom od svojih ljudi da dâ naređenje da mi taj otrov sipa u lice tako da me više niko ne može prepoznati. Sigurno me smatra za čoveka sa zlatnim prstenom, koga zovu Kalagan. Svi, koji su tamo bili na jezeru, videli su Kalaganovo lice. Tako nešto je protivno svim najvišim i najvažnijim pravilima družine. Znači, trebalo mi je promeniti opis.

Holidej je stajao i dalje naslonjen na stenu sa cigaretom u zubima. Lice mu se razaznavalo, osvetljeno užarenim vrhom cigarete.

— Pitam se samo čemu bi to mo-

glo da posluži unakaziti Kalaganovo lice kiselinom? Tako unakaženo svako može da ga prepozna kad ga dva puta vidi.

— Tako je — uzvratil maršal. — Tačno. Bojim se samo da postoji izvestan broj tako unakaženih ljudi, sa kojima vođa družine sarađuje.

Jako sredstvo protiv bolova, koje je Holidej dao unesrećenom razbojniku, imalo je odlično dejstvo.

Džimi Bladšan više nije osećao bolove. Kada se posle jednog sata vinuo u sedlo, procedio je:

— Kunem vam se, maršale, da više ništa neću imati sa tim ljudima.

Čovek iz Misurija mu je poverovao. Odustao je od toga da ga vezuje. Sada je bio bez oružja, dakle nije mogao da bilo šta preduzima.

— Možete li da jašite ispred nas? Bladšan potvrdi.

— Da, sigurno mogu.

Nastavili su da jaše u pravcu severa. Put se širio, tako da su Vajat Erp i Dok Holidej mogli da jašu jedan uz drugog.

— Da — zaključil kockar, razmišljao sam o tome. — Sasvim je moguće da je vođa ovih lupeža unakazio veći broj članova družine, tako da ovaj Kalagan, doista, koga su videli dole na jezeru, jedva kasnije može da se prepozna. Kakva vraška metoda da bi se osigurali!

— Veliki vođa igra svim kartama.

Neko vreme su jahali ćutke, a onda kockar počel tiho da se smeje.

— U svom veku sam koješta doživeo, ali ovi poslednji sati prevazišli su sve dosadašnje. Iako je protekao jedva pun sat, kako smo se izvukli, na trenutak mi se sve čini kao ružan san.

Doista bilo je baš tako. Misteriozni događaji dole na Crvenom jezeru veoma su ličili na halucinacije. Na žalost, bili su surova stvarnost.

— I šta vi na sve to kažete? — raspitivao se kockar.

Čovek iz Misurija se zagleda preko visokih planinskih vrhova, koji kao da su dosezali do samog tamnoplavog neba.

— Prvo sam nameravao da odjašim u Martini. No, to će morati da sačeka neko vreme. Imam važnijih stvari.

— Kaza Grande.

Maršal potvrdi.

— Biće to divan dugi put. Lupeži se stvarno trude da stalno budemo u pokretu. Na taj način nikako ne uspevamo da nabacimo koji milimetar sala ispod kože. Kaza Grande je udaljen preko stotinu milja od Faksana.

— To jest, ni punih trideset milja od Feniksa.

— Imate li neku ideju, šta smeraju da preduzmu posle pljačke banke?

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, na žalost, ne. Već sam time lupao glavu. Feniks bi po udaljenosti mogao da dođe u obzir, ali i pored najbolje volje ne mogu da zamislim šta tamo traže. Moraću tu stvar malo bolje da ispitam. Vi stalno nosite sobom mapu. Ako idemo u Kaza Grande, proći ćemo pored Tombstona. U Vidržilovoj kancelariji imam veliku kartu. Nju čuva Luk Šort.

— Tako je, Vajate. Morali bismo u krug od trideset milja oko Kaza Grande da ispitamo svaku tačku.

Vajat je zaustavio konja i dozvao Bladšana da prička. Dva prijatelja iz Dodž Sitija su kliznula iz sedla i pošla prema razbojniku.

Holidej ispitivački pogleda unakaženo lice. Od levog obraza, preko nosa, do brade na desnoj strani, sve je predstavljalo groznu tamnu mrlju. Na čelu i na vrhu nosa bile su iste takve mrlje. Bio je doista potpuno unakažen. Pravo je čudo da su mu oči ostale netaknute.

— Zar ne znate neki drugi put, Bladšan? — pitao je maršal.

Razbojnik odmahnu glavom.

— Ne, ne znam drugi. Postoji samo ovaj.

— Onda znači moramo računati sa daljim iznenađenjima.

— Ne, maršale, sasvim sigurno ne. Vođa je stvar sasvim temeljno obavio.

Vinuli su se ponovo u sedla i nastavili put.

— Čudim se samo — primeti kockar — da ona dva lupeža, koja su čekala na izlazu iz klanca nisu primetila nas dvojicu.

— Mene to ne čudi, Dok. Konačno, topot kopita i odjek izazvan u uzanom kamenitom klanu, isto je toliko jak i zaglušujući kao kada su u pitaju tri životinje. A videti nas ni u kom slučaju nisu mogli.

Skinuli su kapuljače i sledili sivolikog. Kada su prešli uzani kameni most nad provalijom, napredovali su daleko brže. Uskoro su se obrisi srebrnih planina našli iza njihovih leđa. Brzo su grabili kroz savanu.

U praskozorje su pred sobom ugledali Mešu.

— Hoćemo li da jašimo kroz grad? — upita Holidej.

Maršal je zaustavio konja.

— Upravo razmišljam. Još uvek je rano, ali bi ipak bilo bolje da obiđemo grad.

Bladšan je sve vreme ćutao. Sada se najzad oglosio:

— To je veoma, veoma teško, a osim toga i veoma je opasno.

— Kako to mislite?

— Pa nije isključeno da nekoliko naših lju... — prekinuo je brzo i nastavio: — Mislim, nije nemoguće da neko od članova bande u gradu čeka.

— Čeka, koga to?

— Mene, naravno.

— Zbog čega?

Unakaženi razbojnik s mukom proceđi:

— Da bi se uverili kakvo dejstvo je imala kiselina.

— Maršalu je sinula jedna ideja. Poterao je svog konja do razbojnikovog i rekao:

— Čujte, Bladšane, zaslužili ste jednu šansu.

— Šansu?

Sivoliki je razrogačio oči.

— Da, dajem vam pravu šansu, Bladšane. Sačekaćete sada ovde pola sata, a onda odjahati u grad.

— Ja? I, šta onda?

— Nas dvojica ćemo odjahati napred i ući u grad sa jugozapada. Vi ćete ostati ovde i krenuti putem, koji se sa istoka približava Meši. Ujahaćete u glavnu ulicu.

— Šta vi to zapravo smerate, maršale?

— Zar vam nije palo na pamet? Pokušao bih da onu dvojicu lupeža, koji su vas unakazili, uhvatim.

— Možda oni i nisu u gradu. Možda me vođa lično čeka, tumač, ili bilo koji od šefova.

— Znači, oni tamo su bili sve sami šefovi?

— Da.

— A vi?

Razbojnik pršte u smeh.

— Ja sam jedan kukavni pogani pacov. Koliko da znate. Potičem iz

Meše. Jedan čovek, koga ne poznajem, poslao me je ovamo, a onda mi je vođa naredio da ostanem na straži. Najverovatnije sam im bio potreban, jer su saznali da poznajem planine, a posebno put do Crvenog jezera.

— Dakle, Bladšane — predloži mu maršal. — Vi sad sve znate: mi jašimo ispred vas, a onda vi stižete u grad. Ako ne budete došli — nastavio je — ja ću vas ipak naći. Budite uvereni u to.

— Maršale — čovek sjaha s konja. Bio je za glavu niži od Vajata. — Ja sam već govorio, mister Erp. Ali, reći ću vam sad još nešto: pridružio sam se bandi zbog toga što su znali nešto o meni.

Ucena dakle. Kao i mnogi pre njega i ovaj čovek je popustio pod ucenom.

— U stvari i nije bilo nešto strašno. Možda ćete se smeјati. Radilo se o jednoj mački.

— O jednoj mački!? — uzviknuše oba prijatelja iz Dodž Sitija iznenađeno.

— Da, pripadala je gradonačelniku. Ne znam, ali mačke nikako ne trpim. Možda je to glupo.

— Sasvim sigurno — zaključio maršal.

— U svakom slučaju, ja sam je uklonio, jer mi je uvek prolazila kroz vrt.

— To nije samo glupost, nego i

podlost. No, nikako razlog da dozvolite razbojnicima da vas ucene.

— Ali ja sam se bojao. Bojao sam se pre svega gradonačelnika Meše, a onda je došao Sanrajz.

— Sanrajz!

— Da, zar ga poznajete, maršale?

— Iz viđenja — uzvрати Vajat spremno.

— Došao je kod mene i strahovito uvećao celu stvar. Pretio mi je da će me tužiti gradonačelniku. Naime, on me je zatekao kada sam mačku stavio u džak i bacio u reku. U stvari, stavio sam i dva kamena u džak. Iznenada se stvorio pored mene i pretio mi tužbom. Gradonačelnik je uticajan čovek i sigurno bi me onemogućio u gradu.

— Možda bi i to bilo bolje nego što ste se pridružili razbojnicima.

Bladšan tužno klimnu glavom.

— Da, sasvim sigurno, ali meni je to tek sada jasno.

Mrzeo je mačke i zbog toga su ga sivoliki učenjivali. Ma koliko zvučalo neverovatno, bilo je istina.

Vajat Erp i Dok Holidej su se odvojili od njega i nastavili da jašu prema gradu.

— Verujete li da će održati reč?
— upitao je kockar.

— Da, verujem. On zapravo i nema drugog izbora, Dok. Ako nas izda, onda se opredelio za razbojništvo

i gotov je. A kako se postupa među samim razbojnicima, to je već doživeo.

Meša.

Bila je uvijena u sivilo novembar-skog praskozorja, puna magle. Gusti pramenovi spuštali su se gotovo do samih kuća, stvarajući neprozirne zavese.

Vajat Erp i Dok Holidej su ostavili konje u jednoj poprečnoj ulici i oprezno se približavali glavnoj. Zastali su iza ugla.

Ono što se u tom trenutku odigralo, teklo je tako brzo da je teško i opisati.

Odmah su na suprotnoj strani ulice na tremu ispred saluna ugledali ubicu Sanrajza.

Čekao je. On je bio taj, koji je trebalo da sačeka izobličienog člana. Dobio je nalog da ga čeka. Naslonio se na stub i gledao prema istoku. Uskoro je odjeknuo topot kopita Bladšanovog konja. Lagano je išao ulicom sve sporije, a onda ugledao opasnog čoveka na tremu. Nesrećni Bladšan je zaustavio konja. Sanrajz je stajao na sredini ulice.

— Hej, ubico životinja! Zar ne znaš da si nepoželjan! — Vikao je Sanrajz. Bladšan nije ništa odgovorio. Odbegli robijaš iz Santa Fe pođe rukom prema revolveru.

Vajat Erp i Dok Holidej su istovremeno potegli svoje revolvère. Me-

đutim, u tom trenutku kroz polu-otvorenu kapiju kovačnice odjeknu pucanj.

Sanrajz klonu. Na ulicu izađe džinovski kovač. Cev puške mu se još uvek dimila. Iznenadeno je pogledao dvojicu prijatelja iz Dodž Sitija, koji su stajali na suprotnoj strani ulice na uglu. U međuvremenu je saznao da je tobožnji sivoliki Vajat Erp.

— Maršale — ječao je kovač i bacio pušku na zemlju. Bila je to nužna odbrana: Hteo sam da spasem Bladšana. Ovaj pas bi ga ustrelio. Nisam mogao da slutim da ste vi i Dok...

Vajat Erp i Dok Holidej se okrenuše i pođoše prema svojim konjima. Napustili su grad. Sada je bilo važnijih stvari. Trebalo je preduhitriti gore u Kaza Grande ljude sa sivim kapuljačama.

K r a j

TOP JE NASTAVIO DA PUCA

Ovo je priča o mladoj ženi, Moli Pitčer, koja nije dozvolila da umukne top njenog muža teško ranjenog u velikoj bici oslobodilačkog rata Sjedinjenih Država. Top je nastavio da dejstvuje zahvaljujući vodonoši Moli i ona je tako postala heroj oslobodilačkog rata i legendarna ličnost.

Dugo istoričari nisu bili načisto da li je Moli Pitčer, heroj oslobodilačkog rata, legendarna ličnost ili je zaista postojala. Tek u novije vreme njen je život detaljno proučen i evo priče o hrabrosti te sasvim mlade žene.

Moli je rođena u Karlislju, malom mestu u Pensilvaniji. Bila je kćerka Jona i Meri Ludvig. Majka joj je umrla još na porođaju, a otac kada joj je bilo dvanaest godina. Kad je ostala bez roditelja, morala je da počne da radi i zarađuje za život, mada je bila još vrlo mlada. Radila je

kao služavka po kućama imućnih građana i bila tiha i vredna. Dok je radila u kući Viliijama Irvina upoznala se sa Džonom Rejsom koji je radio u berbernici preko puta. Brzo su se sprijateljili, a nešto kasnije i venčali. Ali nije im bilo suđeno da početak zajedničkog života provedu u miru i ljubavi.

Ubrzo posle njihovog venčanja izbio je rat za nezavisnost i zbacivanje engleskog kolonijalnog jarma. Džon Hejs je među prvim stupio u armiju kao dobrovoljac i pod komandom generala Irvina, nekadašnjeg Molinog poslodavca, krenuo u rat. Njegov odred je pod komandom generala Vašingtona proveo strašnu zimu na Volej Forgu. Ovu zimu su svi dobro zapamtili.

Kada joj je muž otišao u rat, Moli se vratila na posao kod gospođe Irvin i obe su sa nestrp-

ljenjem očekivale vesti sa Volej Forga. Ali, vesti koje su stizale nisu bile ni malo ohrabrujuće. Njihovim vojnicima je ponestalo hrane, odeće i lekova, a nije postojala nikakva mogućnost da im se bilo šta dopremi. Sneg je bio dubok, a putevi zavezani, pa se niko nije mogao do njih probiti.

Jednog dana Moli sve to nije mogla više da izdrži. Otišla je kod gospođe Irvin i briznula u plač.

— Mi ovde sedimo u toplim kućama punim hrane, dok se naši najmiliji smrzavaju gladni, goli i bos. Ja moram tamo. Moram da budem kraj svoga muža.

— Ali kako ćeš izdržati takav put, dete moje? — pitala je gospođa Irvin. — Pa i sama znaš da je put duži od sto milja i to kroz smetove preko planina. Čak se ni ljudi sa kolima koja su nosila hranu nisu mogli probiti.

— Dovoljno sam jaka da izdržim taj put — odgovorila je Moli. — Pozajmite mi konja i pušku i ja ću proći, makar morala i da puzim.

Tako je i učinila. Šesnaest dana se probijala kroz снег i smetove, borila se sama protiv gladnih vukova i probijala kroz engleske redove. Sedamnaestog dana je stigla na Volej Forg. Dolazak ove mlade žene koja je savladala tolike teškoće da bi stigla do njih, ulio je vojnicima nove snage.

Ali Moli nije ni ovde sedela skrštenih ruku. Kao i mnoge druge žene koje su se pridružile vojsci prateći svoje muževe, tako se i Moli odmah prihvatila posla,

pa je zajedno sa njima kuvala i prala. Bila je srećna što je opet uz svoga muža. I baš hrabrost ovih žena, koje su bez mnogo roptanja podnosile tolike teškoće samo da bi bile uz svoje muževe, doprinela je mnogo da Vašingtonova vojska sačuva moral i izdrži ovu strašnu zimu.

A onda je došlo leto 1778. godine. Strašno i vrelo leto, najtoplije koje se pamti. Moli je opet sve vreme bila uz svoga muža. Osvanuo je i 28. jun, jedan od najtoplijih dana, dan kada će Moli dobiti svoje novo ime.

General Klinton je prvi naredio otvaranje vatre. Otpočeo je strašan artiljerski dvoboj. Džon Hejs se sa svojim topom našao u centru najžešćeg okršaja. Granate su padale i rasprskavale se sejući smrt i zagrevajući još više već i onako vreli vazduh. Mnogo je vojnika ranjeno, a mnogi su se onesvešćivali od silne vrućine. Topovska cev se tako usijala da je trebalo hladiti vodom. Ali vode nije bilo. Tada je Moli bez reči uzela krčag i krenula da donese vodu sa izvora koji je bio blizu prvih borbenih redova.

Žurno se vraćala topu svoga muža i vojnicima koji su žudno pili vodu i praznili krčag. Čim bi se krčag ispraznio Moli se ponovo vraćala na izvor. Tako je ceo dan ova mlada žena donosila vodu žednim borcima i hladila topovsku cev usijanu od stalne paljbe i silne vrućine. Kroz huku borbe, neprekidno su se čuli uzvici.

— Moli! Daj još vode! Ovamo!

— Dolazim! — odgovarala je

Moli. — Evo šolje, vojniče i evo krčag! Pij!

Tako je išla od jednog do drugog i pojila žedne borce. A kada bi se krčag ispraznio, opet bi se provlačila kroz smrtonosnu paljbu do izvora, punila ponovo krčag i vraćala se.

— Moli, krčag, ovamo! uzvikivali su borci i tako je Moli dobila novo ime „Moli krčag“.

— Odmah dolazim, vojniče — veselo je odgovarala i polako je prolazio vreli dan borbe.

Bojnim poljem neprekidno su se čuli uzvici.

— Moli krčag!

— Moli!

— Ovamo, Moli krčag!
I krčag je stizao svuda.

Vraćajući se sa krčagom punim vode, sveže i hladne, Moli je uplašeno uzviknula kada je ugledala svoga muža kako leži kraj topa. Pritrčala mu je i kada je videla da je ranjen, pocepala je bluzu i previla ga. Nikoga nije više bilo pokraj topa. Svi su izginuli ili ranjeni. Top je čuao, a to je bio loš znak za njihove vojnike. Znala je da top ne sme da čuti, jer je to značilo da je izbačen iz stroja. Zato je stala na mesto svoga muža. Mnogo puta je gledala kako njen muž puni top i kako ga pali. Zato je sada sama mogla da rukuje nji-

me. I top se ponovo javio. Nije se makla od topa sve dok bojno polje nije prekrila noć, noć koja je donela i pobedu.

Dok je te noći sve oko nje bilo uskomešano i opijeno zbog pobeđe, Moli je sedela kraj svoga muža, previjala ga, čuvala i dvorila. Sutradan, na njeno ogromno iznenađenje, bila je pozvana kod generala Vašingtona. Trupe su bile postrojene za paradu, a njenog muža su ovamo doneli na nosilima kako bi i on prisustvovao svečanosti predaje odlikovanja. Pred postrojenim trupama, general joj je lično predao orden „za hrabrost a požrtvovanje pokazano tokom borbe“.

Posle bitke kod Monmouta, jedne od odlučujućih bitaka borbe za nezavisnost, Moli se vratila u svoje rodno mesto Karlisl, zajedno sa svojim ranjenim mužem. I pored sve nege, Džon Hejs se nikada nije oporavio od zadobijenih rana i umro je nekoliko meseci kasnije. Prošlo je nekoliko godina, a onda se Moli udala za Mak Kolija, ratnog druga svoga muža, i ostala da živi u svom rodnom mestu.

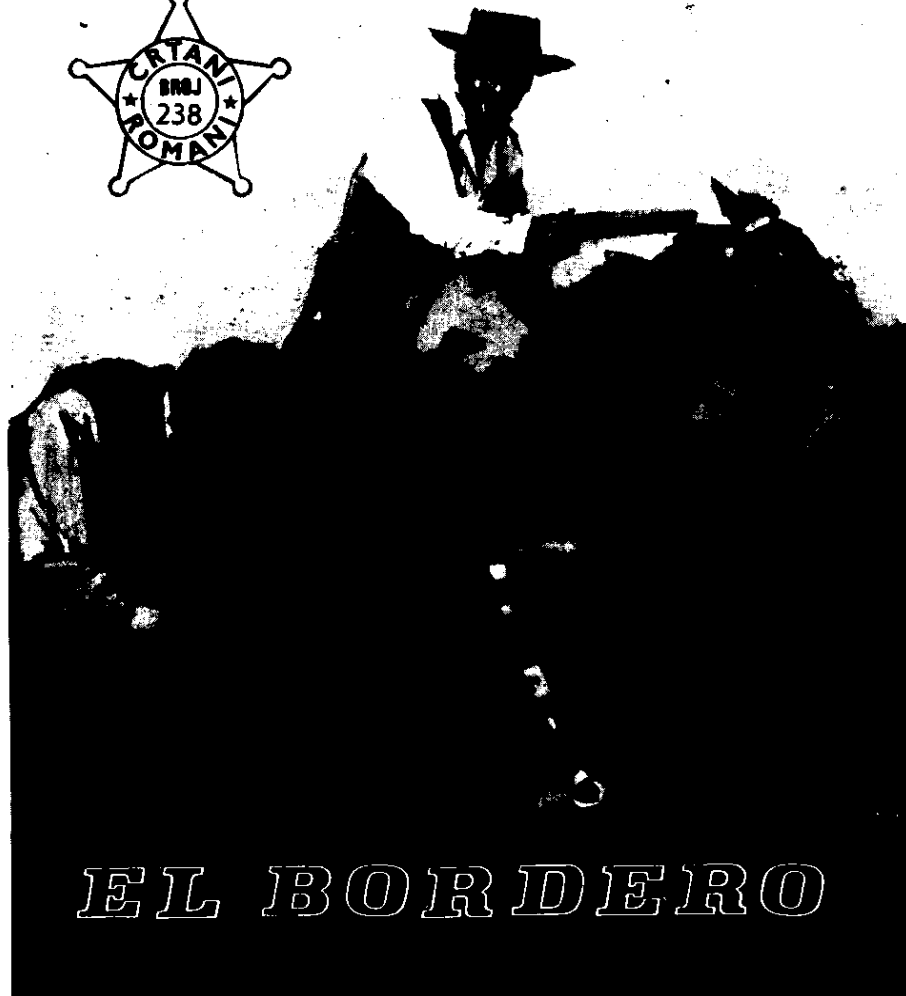
Ovu skromnu hrabru i požrtvovanu ženu njena Pensilvanija nije zaboravila. Godine 1789. država Pensilvanija donosi specijalan akt kojim joj odaje počast i zahvalnost za „sve što je učinila

da Pensilvanija bude suverena, i slobodna zemlja”.

Svečanosti u njenu čast održane su u njenom rodnom mestu, kao i na poprištima najvećih bitaka u kojima je ona učestvovala.

Tako je ova skromna i tiha žena postala legendarna ličnost i nepunih dvesta godina kasnije njeni potomci više nisu bili sigurni da li je ona zaista živela. Toliko je veliko ono što je učinila. _____

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU !

EL BORDERO

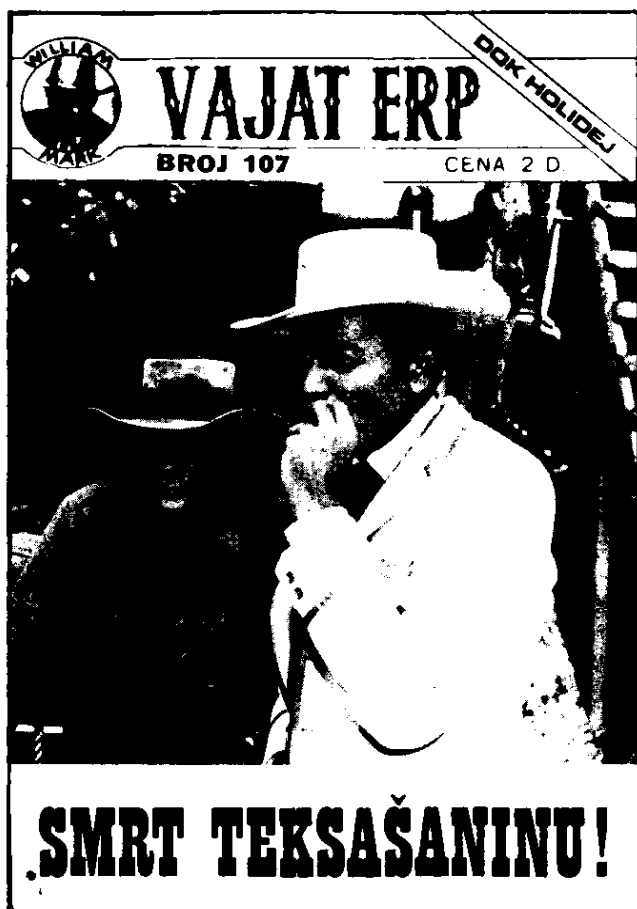

**SVAKOG
1, 10. i 20.
U
MESECU**

CRTANI ROMANI

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode MIŠića 1. Odgovorni urednik:
SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca
18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene
su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.

10. maj 1971.